UNHCR
Агентство ООН у справах біженців

ПРАВО НА ЗАХИСТ
у партнерстві з HIAS

Моніторинг контрольних пунктів в'їзду-виїзду на сході України

2020 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	2
МЕТОДОЛОГІЯ	3
СТИСЛИЙ ОГЛЯД	5
ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ НА РОБОТУ КПВВ	10
1. ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ	18
2. МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ	21
3. ЧАСТОТА Й ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕТИНУ	24
4. ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ	26
5. МІСЦЕ ПРИЗНАЧЕННЯ	29
6. ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ	31
7. УМОВИ ОЧІКУВАННЯ	33
8. ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ	34
СПОСТЕРЕЖЕННЯ	36
РЕКОМЕНДАЦІЇ	41
ДОДАТОК 1. КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ У 2020	44
ДОДАТОК 2. КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ У 2019	45

ВСТУП

Моніторинг контрольних пунктів в'їзду-виїзду на Сході України. Січень – грудень 2020.

Цей звіт містить результати спостереження на всіх семи контрольно-пропускних пунктах в'їзду-виїзду (КППВ) і опитування, проведеного на п'яти з них (КППВ «Гнутове», «Мар'їнка», «Майорське», «Новотроїцьке» в Донецькій області та КППВ «Станиця Луганська» в Луганській області) у 2020 році. У зв'язку з карантинними обмеженнями звіт містить дані опитування з 1 січня по 17 березня та з 1 жовтня по 28 грудня 2020 року, а також спостереження моніторів із січня по грудень 2020 року. Опитування є частиною моніторингу щодо порушень прав постраждалого від конфлікту населення в межах проєкту: «Адвокація, захист та правова допомога внутрішньо переміщеним особам», який впроваджує БФ «Право на захист» (ПнЗ) за фінансової підтримки Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН). Мета опитування – дослідити причини та проблеми осіб, які подорожують між НПУТ і ПУТ, а також умови та ризики, пов'язані з перетином лінії розмежування через КПВВ у період карантину. Більше статистичних даних можна знайти на онлайн-платформі опитування на КПВВ: https://www.unhcr.org/ua/en/eecp-monitoring-2020.

МЕТОДОЛОГІЯ

Цей звіт ґрунтується на опитуванні осіб, які перетинають лінію розмежування та результатах спостережень на КПВВ. 10 листопада в Луганській області зі сторони підконтрольної території України відкрилися два КПВВ «Щастя» та «Золоте». Опитування не проводили на цих двох КПВВ через відсутність перетинів там у 2020 році. Однак спостереження проводили в день відкриття. Попри те, що методика залишилася незмінною, карантинні обмеження істотно вплинули на кількість опитаних респондентів. Опитування проводили у два етапи: з 1 січня по 17 березня та з 1 жовтня по 28 грудня. Анкета залишилася майже незмінною, проте в жовтні 2020 року було додано питання, пов'язані з COVID-19. Із січня по березень опитування проводили на п'яти КПВВ, проте з жовтня – лише на двох КПВВ, що працювали. Спостереження проводили щотижня протягом усього року під час відвідувань кожного з КПВВ, навіть коли перетину не було взагалі, а також на тих КПВВ, де перетин так і не відновився до кінця року. На тих КПВВ, де перетин було частково відновлено (КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області та КПВВ «Станиця Луганська» в Луганській області), монітори ПнЗ працювали в будні дні протягом робочих годин. Крім опитування, монітори ПнЗ також консультували людей щодо їхніх проблем, допомагали з документацією та налаштуванням додатка для самоізоляції. Ця допомога була цінним джерелом інформації для моніторингу КПВВ. На тих КПВВ, де пропуску не було, монітори здійснювали спостереження раз на тиждень.

Опитування проводили анонімно та на добровільних засадах. Усіх опитаних було проінформовано про мету опитування. Опитування проводили у формі особистих інтерв'ю з людьми віком від 18 років.

Монітори Пн3 опитували цивільних осіб на КПВВ у чергах до або з ПУТ; також варто зазначити що опитування не проводили в автомобільній черзі та у вихідні дні. Монітори підходили до кожної четвертої людини в черзі. Якщо людина відмовлялася брати участь в опитуванні, монітори підходили до наступної четвертої особи в черзі. В опитуванні взяли участь особи, які подорожували до або з ПУТ. Монітори жодного разу не перетнули «нульовий блок-пост» до НПУТ. Загальна кількість респондентів, які подорожують в обох напрямках, була майже однаковою: 53% опитаних респондентів подорожували до НПУТ, 47% до ПУТ. Важливо зазначити, що результати опитування не можна екстраполювати на всіх, хто перетинає лінію розмежування, але вони допомагають виявляти потреби й тенденції, а також забезпечити доказову базу для адвокаційної діяльності.

СТИСЛИЙ ОГЛЯД

► 12 березня Уряд України запровадив карантин і затвердив низку протиепідемічних заходів, спрямованих на припинення поширення COVID-19. Тож, з 17 по 22 березня люди мали можливість перетнути лінію розмежування тільки в напрямку своєї прописки – НПУТ або ПУТ. Починаючи з 22 березня, КПВВ повністю призупинили свою діяльність. Впровадження карантинних обмежень, як українським урядом, так і де-факто владою, призвело до різкого скорочення кількості перетинів.[1] Згідно з даними Державної прикордонної служби України (ДПСУ), у 2019 році було зафіксовано 13 933 000 перетинів, тоді як у 2020 році лінію розмежування перетнули 2 952 000 осіб.

► Обмеження на перетин лінії розмежування позбавило тисячі людей основних потреб, як-от отримання пенсій, соціальних виплат, свідоцтв про народження та смерть; відвідування членів сім'ї та доступ до власного майна; дехто був відрізаний від місця постійного проживання.

► Люди, яким вдалося здійснити перетин лінії розмежування в бік ПУТ, постали перед труднощами через проблеми з додатком для самоізоляції «Вдома». Зокрема, ті, хто має застарілі моделі телефонів та/або користувачі мобільного оператора «Київстар» мали чимало проблем пов'язаних із технічними питаннями.

► Як і у 2019 році, у 2020 році відвідування родичів залишалося основною причиною перетину лінії розмежування в обох напрямках. Отримання пенсії або соціальних виплат, а також зняття готівки були найпоширеніші серед людей, які перетинають лінію розмежування з боку НПУТ.

► До введення карантинних обмежень, довгі черги були головною причиною занепокоєння серед респондентів на всіх КПВВ. Проте, оскільки перетин лінії

1 https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-timchasove-pripinennya-roboti-kontrolnih-punktiv-vyizdu-na-timchasovo-okupovanu-teritoriyu-avtonomnoyi-respubliki-krim-i-m-sevastopolya-291140320

розмежування був можливим лише на двох КПВВ, більшість респондентів назвали можливі проблеми з перепусткою основною причиною свого занепокоєння в другій половині 2020 року (52 відсотки порівняно з 8 відсотками респондентів у першій половині 2020 року).

► У першому кварталі 2020 року основними причинами перетину лінії розмежування для респондентів НПУТ були платежі та проблеми, пов'язані з готівкою, а в четвертому кварталі 2020 року головною причиною перетину стало відвідування родичів.

► У 2020 році не менш як 3000 людей отримали від моніторів ПнЗ допомогу зі встановленням додатка «Вдома». Крім того, монітори ПнЗ допомогли приблизно 800 людям отримати дозволи на перетин лінії розмежування від Координаційної групи.[2]

► Монітори ПнЗ повідомили про вісім осіб, які померли на ПУТ у 2020 році, і ще один смертельний випадок на НПУТ, згідно з даними з відкритих джерел. Попередня причина смерті в більшості випадків була пов'язана із сердечними захворюваннями.

2 Для перетину лінії розмежування люди повинні мати електронний дозвіл, який можна отримати на сайті Служби безпеки України (СБУ). Особи, які з якихось причин не можуть самостійно оформити електронний дозвіл, повинні звернутися в Координаційну групу, яка допоможе в отриманні дозволу.

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

► КПВВ «Новотроїцьке» залишався єдиним КПВВ в Донецькій області, де існувала можливість перетину за заздалегідь погодженими списками осіб. Перетин відбувається щопонеділка та щоп'ятниці. Умови перетину: щоб отримати дозвіл на в'їзд чи виїзд до НПУТ, потрібно було потрапити в спеціальний список за складною процедурою подання документів.

► 16 грудня на КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області відкрився модульний сервісний центр із надання адміністративних послуг із банкоматами Ощадбанку, відділенням «Нової Пошти», дитячою кімнатою, аптекою, магазином і фельдшерським пунктом.

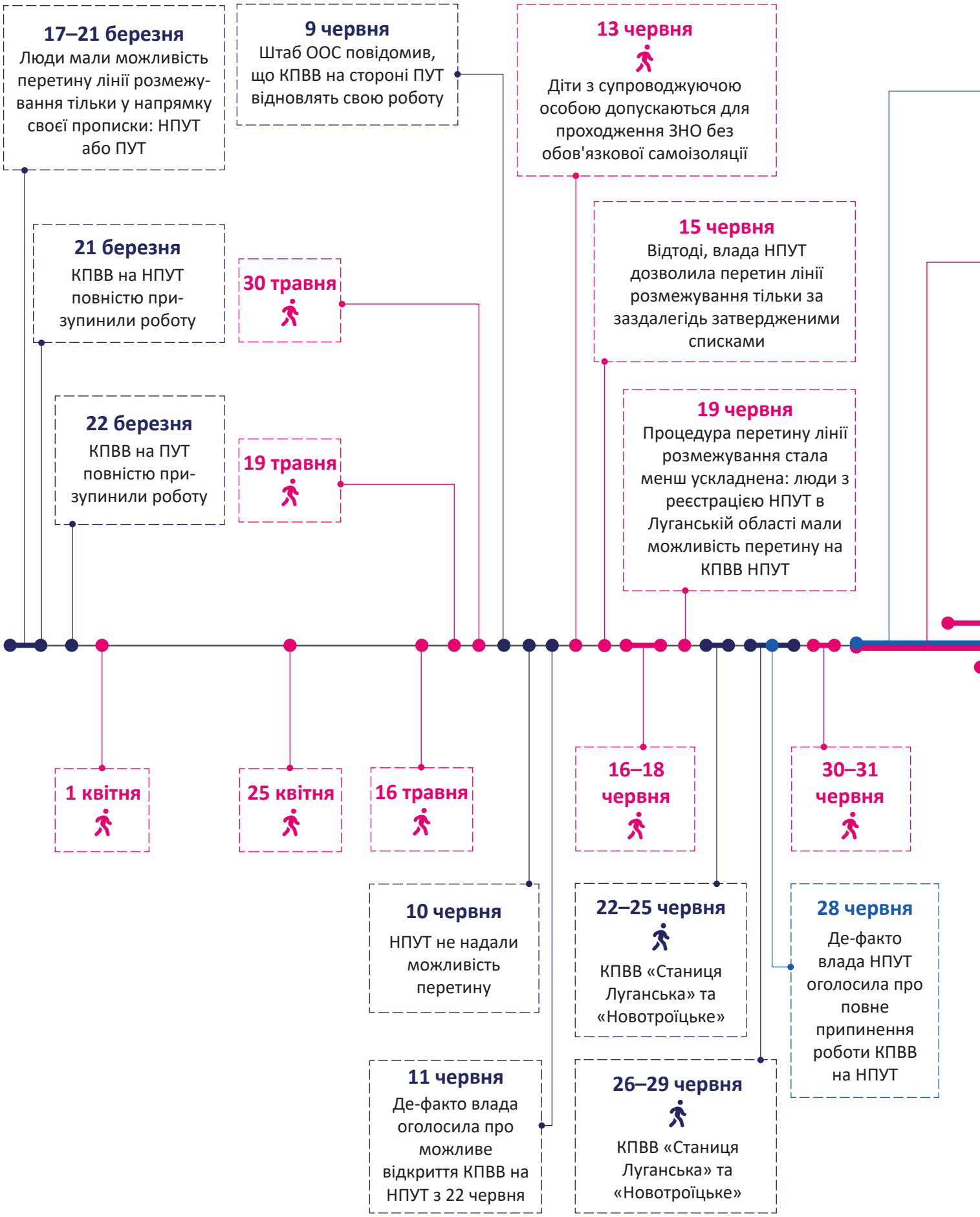
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

► КПВВ «Станиця Луганська» залишався єдиним КПВВ в Луганській області, де існувала можливість перетину: для в'їзду в напрямку НПУТ де-факто влада вимагала прописки на НПУТ, тоді як в'їзд до ПУТ був вільний.

► 10 листопада в Луганській області зі сторони ПУТ одночасно відкрилися два КПВВ. На КПВВ «Щастя» розташований центр із надання адміністративних послуг, банк, пошта тощо. Однак попри готовність КПВВ до пропуску з боку ПУТ, перетин був неможливий унаслідок обмежень зі сторони НПУТ.

► У період із 1 січня по 17 березня 67 134 вразливих осіб похилого віку отримали підтримку в транспортуванні на КПВВ «Станиця Луганська» електромобілем від НУО «Проліска». Станом на 17 березня транспортні послуги було припинено у зв'язку з введенням карантинних обмежень. У червні транспортні послуги було відновлено, а станом на кінець року загальна кількість перевезених осіб становила 129 720.

17–21 березня
Люди мали можливість перетину лінії розмежування тільки у напрямку своєї прописки: НПУТ або ПУТ
9 червня
Штаб ООС повідомив, що КПВВ на стороні ПУТ відновлять свою роботу
13 червня
Діти з супроводжуючою особою допускаються для проходження ЗНО без обов'язкової самоізоляції
21 березня
КПВВ на НПУТ повністю призупинили роботу
30 травня
15 червня
Відтоді, влада НПУТ дозволила перетин лінії розмежування тільки за заздалегідь затвердженими списками
22 березня
КПВВ на ПУТ повністю призупинили роботу
19 травня
19 червня
Процедура перетину лінії розмежування стала менш ускладнена: люди з реєстрацією НПУТ в Луганській області мали можливість перетину на КПВВ НПУТ
1 квітня
25 квітня
16 травня
16–18 червня
30–31 червня
10 червня
НПУТ не надали можливість перетину
22–25 червня
КПВВ «Станиця Луганська» та «Новотроїцьке»
28 червня
Де-факто влада НПУТ оголосила про повне припинення роботи КПВВ на НПУТ
11 червня
Де-факто влада оголосила про можливе відкриття КПВВ на НПУТ з 22 червня
26–29 червня
КПВВ «Станиця Луганська» та «Новотроїцьке»

3 липня та до кінця року

Влада НПУТ дозволила перетин лінії розмежування тільки за заздалегідь затвердженими списками

Люди можуть пройти обсервацію в селище Гостре Донецької області

- Донецька область
- Луганська область
- Обидві області
- Гуманітарний коридор — можливість перетину за заздалегідь затвердженими списками

3 липня та до кінця року

Влада НПУТ дозволила перетин до НПУТ тільки людям з реєстрацією НПУТ в Луганській області

10 листопада

Штаб ООС оголосив, що всі КПВВ відновлять свою роботу, включно з новими КПВВ в Луганській області: Щастя і Золоте. Однак, внаслідок обмежень зі сторони НПУТ, КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області і КПВВ «Станиця Луганська» в Луганській області залишалися єдиними КПВВ, де перетин був можливий

З кінця липня та до кінця року

Немає вільних місць для обсервації. Тож, якщо людина немає можливості встановити додаток, вона змушена повертатися до НПУТ

З вересня

Жителі НПУТ Луганської області можуть перетинати КПВВ «Станиця Луганська» у бік НПУТ і назад тільки один раз на місяць

Вересень

Люди більше не ночують у наметах ДСНС

16–31 жовтня

Штаб ООС оголосив, що вони тимчасово закриють КПВВ «Станиця Луганська» в період з 16 по 31 жовтня через дедалі стрімкіше поширення COVID-19 в Луганській області

Серпень

Щодня, до 10 осіб залишалися на ніч під навісом в нейтральній зоні: через те, що вони не мали підтвердження своєї прописки на НПУТ

30 вересня – 4 жовтня

Перетин людей був тимчасово призупинено через масштабні пожежі в околицях

ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ НА РОБОТУ КПВВ

12 березня Уряд України запровадив карантин і затвердив низку протиепідемічних заходів, спрямованих запобігти поширенню COVID-19. Починаючи з 22 березня, КПВВ (ПУТ) повністю призупинили роботу, тоді як влада НПУТ зробила це ще днем раніше.

Впровадження карантинних обмежень значно ускладнило пересування тисячам громадян, зокрема внутрішньо переміщеним особам, які зареєстровані за місцем проживання на території по одну сторону лінії розмежування, однак проживають по іншу сторону, та які не змогли вчасно повернутися на інший бік лінії розмежування. Закриття КПВВ позбавило тисячі людей змоги задовольняти основні потреби, як-от отримання соціальних виплат, пенсій, свідоцтв про народження та смерть; відвідування членів сім'ї та власного майна; дехто був відірваний від місця постійного проживання.

Через спроби перетнути лінію розмежування під час карантину людям загрожувала серйозна небезпека, у тому числі обстріли або вибухи мін під час затримки на «нульовому» блок-пості.

Крім того, люди, які не мають достатніх коштів для організації свого житла, були змушені виживати, як могли, залишаючись на автобусних станціях, в автомобілях, наметах Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС) або просто на відкритому повітрі; часто вони були не забезпечені харчовими продуктами, медикаментами або основними засобами гігієни. Найбільше вони зіткнулися з невизначеністю щодо процедури перетину через відсутність координації з обох сторін лінії розмежування та мінливі обставини.

Згідно з інформацією, отриманою від бенефіціарів, у деяких випадках люди, яким вдалося перетнути лінію розмежування з боку НПУТ на ПУТ, були зобов'язані підписати документ про неповернення на НПУТ до закінчення там карантину.

Березень

► 15 березня, за кілька годин до закриття КПВВ, було оголошено, що перетин лінії розмежування з цього моменту буде дозволено лише в напрямку місця реєстрації: особи з реєстрацією на НПУТ/ПУТ могли потрапити тільки на НПУТ/ПУТ відповідно; також дозвіл на перетин можна було отримати в екстрених випадках (розлука із сім'єю, критичний стан здоров'я тощо). Починаючи з 22 березня, КПВВ (ПУТ) повністю призупинили роботу з дуже обмеженими винятками для дозволу на перетин, тоді як влада НПУТ зробила це ще днем раніше. Унаслідок цього на всіх КПВВ наприкінці місяця спостерігалася ситуація, під час якої люди опинялися в скрутному становищі, подекуди не маючи навіть фінансової можливості для тимчасового розміщення.

Квітень

► КПВВ продовжували працювати в обмеженому режимі. Для перетину КПВВ був необхідний дозвіл з обох сторін. Однак навіть після отримання дозволу на перетин лінії розмежування з одного боку інша сторона могла відповісти відмовою. Тому люди були вимушені подавати заявки та чекати рішення. Протягом квітня було зафіксовано понад 200 спроб перетину лінії розмежування на п'яти КПВВ. У більшості випадків дозвіл не було надано навіть попри те, що частина людей мала поважні причини для перетину.

Травень

► Протягом травня понад 160 осіб отримали дозвіл на перетин лінії розмежування в обох напрямках. Більшість із них (156 випадків) були зареєстровані на КПВВ «Станиця Луганська» за заздалегідь узгодженим списком людей. Були певні занепокоєння щодо прозорості формування цього списку, оскільки ця процедура не була достатньо роз'яснена. За інформацією з відкритих джерел, у середині травня в цей список було включено понад 700 осіб. Першочергово цей список орієнтований на сім'ї, члени яких потребують термінового лікування. Неможливість перетину лінії розмежування іноді змушувала людей вдаватися до нелегальних способів перетину. Як наслідок, 35-річна мешканка Авдіївки підірвалася на міні недалеко від Докучаєвська, намагаючись перетнути лінію розмежування в обхід офіційних правил.

Червень

► 9 червня Штаб ООС повідомив, що КПВВ почнуть працювати з 10 червня. Утім проблема свободи пересування через лінію розмежування залишилася нерозв'язаною: після кількох невдалих спроб перетину лінії розмежування на КПВВ «Мар'їнка» та «Новотроїцьке» стало зрозуміло, що НПУТ не пропускають жодної людини. 11 червня стало відомо про можливе відкриття КПВВ на стороні НПУТ із 22 червня. Люди, які прийшли на

КПВВ, очікуючи, що КПВВ відновить свою роботу 10 червня, опинилися в глухому куті: у багатьох випадках люди залишилися на КПВВ, чекаючи, коли КПВВ на НПУТ відновлять свою роботу. 22 червня на КПВВ «Новотроїцьке» люди змогли перетнути лінію розмежування в обох напрямках. З 28 червня КПВВ на НПУТ призупинили свою роботу без зазначення дати відновлення регулярного руху.

► 10 червня ДПСУ пропустили через лінію розмежування перших шістьох осіб у бік НПУТ на КПВВ «Станиця Луганська», але люди були змушені повернутися, тому що їм не надали дозволу на перетин на стороні НПУТ. Однак як і в попередньому місяці, людям дозволили перетнути лінію розмежування за заздалегідь узгодженим списком 13–15 червня. Із 16 червня де-факто влада НПУТ дозволила в'їзд на НПУТ лише на основі заздалегідь затвердженого списку осіб. Люди, які чекають дозволу на перетин лінії розмежування з боку ПУТ, складають список тих, хто бажає перетнути лінію розмежування, а потім передають цей список на КПВВ НПУТ. Після цього представники НПУТ інформують людей у списку про видачу дозволу на перетин.

► На КПВВ «Новотроїцьке» понад 40 осіб застрягли на «нульовому» блок-пості через технічні проблеми із встановленням додатка «Дій вдома». Загалом виникла ціла низка проблем із встановленням додатка: (1) проблеми з інтернет-з'єднанням через слабкий (або відсутній) сигнал Wi-Fi та/або мобільного зв'язку (в основному це стосувалося абонентів Київстару); (2) чимало людей мали застарілі моделі смартфонів (здебільшого Lenovo) або кнопкові телефони, що часто не підтримують додаток; (3) неправильний алгоритм активації додатка: коли представники ДПСУ помилково вимагали від людей підтвердити місце самоізоляції та завантажити «еталонну» фотографію безпосередньо на КПВВ, що згодом призводило до проблем із геолокацією. Останню проблему усунули в кінці червня після втручання Пн3. Варто зазначити, що люди, які не змогли встановити

додаток, мали змогу переночувати в наметі ДСНС і зазвичай розв'язували проблему з додатком наступного дня, або їх скеровували на обсервацію.

► Щоб отримати дозвіл на в'їзд до НПУТ або виїзд звідти, потрібно було потрапити в спеціальний список, що передбачало складну процедуру подання документів у т. зв. надзвичайний штаб боротьби з поширенням COVID-19 (НПУТ) електронною поштою або через телеграм-канал.

► Існувало кілька юридичних і адміністративних питань, пов'язаних із процедурою перетину лінії розмежування для людей, які перетинають її з НПУТ до ПУТ. Зокрема, передбачалося, що люди, які перетинають лінію розмежування з боку НПУТ до ПУТ у Донецькій області, повинні мати відповідну прописку на ПУТ. Крім того, вони були зобов'язані підписати документ на КПВВ (НПУТ) про неповернення на НПУТ до закінчення там карантину.

► Тож мешканці НПУТ утримувалися від отримання основних послуг на ПУТ, оскільки боялися застрягти там без можливості невдовзі повернутися додому. На додаток людей, які перетинали лінію розмежування з боку ПУТ до НПУТ, скеровували на двотижневу обсервацію без будь-яких альтернативних варіантів самоізоляції.

Липень

► У Донецькій області на КПВВ «Новотроїцьке» умови перетину ті ж самі, що були в попередньому місяці: щоб отримати дозвіл на в'їзд до НПУТ чи виїзд звідти, потрібно потрапити в спеціальний список, який готують на основі складної процедури подання документів до т. зв. надзвичайного штабу боротьби з поширенням COVID-19 (НПУТ) електронною поштою або через телеграм-канал.

► У Луганській області на КПВВ «Станиця Луганська» для перетину лінії розмежування в напрямку НПУТ як тимчасовий захід потрібно було мати: реєстрацію за місцем проживання в Луганській області НПУТ.

► 7 липня де-факто влада НПУТ передала на КПВВ «Новотроїцьке» (ПУТ) список осіб, які отримали дозвіл на перетин лінії розмежування в бік НПУТ. Людям дозволили перетнути лінію розмежування з боку ПУТ, але попередили, що тих, кого немає в списку, не пропустять на стороні НПУТ. Відтак 83 особи, яких не було в списку, застрягли в буферній зоні. Військові та поліцейські з боку НПУТ розігнали цих людей – 15 осіб зазнали жорсткого поводження. Пізніше 37 осіб повернулися до ПУТ, інші 46 людей потрапили до НПУТ.

► Люди, які перетнули лінію розмежування в бік ПУТ у Донецькій області могли пройти обсервацію в селищі Гостре Донецької області, якщо в них не було можливості встановити додаток «Дій вдома». Ситуація на КПВВ «Станиця Луганська» була дещо іншою: раніше людей скеровували на обсервацію в довколишні населені пункти (Станиця Луганська, Петропавлівка тощо). Утім із липня й до кінця року там немає вільних місць. Тож якщо людина не має можливості встановити додаток, вона змушена повертатися на НПУТ.

Серпень

► Усі КПВВ залишаються закритими, працюючи за деяких винятків. Процес перетину на КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області та КПВВ «Станиця Луганська» в Луганській області залишився таким самим, як і в попередньому місяці.

► Щодня до 10 осіб залишалися на ніч під навісом у нейтральній зоні на КПВВ «Станиця Луганська»: де-факто влада не дозволяла їм повернутися додому на НПУТ через те, що вони не мали підтвердження своєї прописки. Пізніше деяким із них вдалося надати платіжні квитанції із відділів ЖКГ, які підтверджували їх місце проживання на НПУТ.

Вересень

► З 18 вересня люди більше не ночують у наметах ДСНС на КПВВ «Новотроїцьке». З ініціативи Донецької облдержадміністрації людям, які очікували можливості перетину в наметі ДСНС, пропонували вирушати на ночівлю в Соціально-психологічний реабілітаційний центр у Дружківці.

► Зміни в правилах перетину лінії розмежування та перевезення товарів було внесено наприкінці вересня де-факто владою Луганської області: відтоді жителі НПУТ у Луганській області могли перетинати КПВВ «Станиця Луганська» в напрямку до ПУТ і назад лише один раз на місяць. Окрім того, відтоді правила НПУТ щодо перевезення товарів через КПВВ схожі з правилами ПУТ: було визначено три різні категорії товарів: дозволені без обмеження, дозволені з обмеженнями, заборонені. Перевезення товарів у комерційних цілях заборонено.

Жовтень

► З 30 вересня по 4 жовтня перетин на КПВВ «Станиця Луганська» в Луганській області було тимчасово призупинено через масштабні пожежі в околицях. Унаслідок пожежі на КПВВ 30 вересня та 1 жовтня було частково пошкоджено пункт надання першої медичної допомоги, а також зони очікування на КПВВ. Усі бенефіціари, які очікували перетину лінії розмежування, були своєчасно евакуйовані.

► 13 жовтня штаб ООС оголосив, що вони тимчасово закриють КПВВ «Станиця Луганська» на період із 16 по 31 жовтня через дедалі стрімкіше поширення COVID-19 у Луганській області. З моменту закриття КПВВ «Станиця Луганська» та до кінця жовтня лише близько 200 осіб отримали дозвіл від штабу ООС на перетин лінії розмежування в бік НПУТ.

► Наступного дня після закриття КППВ «Станиця Луганська» там зібралися люди, які прийшли перетнути лінію розмежування в бік НПУТ: у багатьох випадках люди стверджували, що їх не поінформували про закриття КПВВ. Деякі люди залишилися ночувати на КПВВ, очікуючи можливості перетнути лінію розмежування у бік НПУТ, бо не були забезпечені житлом. Крім того, було багато літніх людей у віці понад 80 років.

Листопад

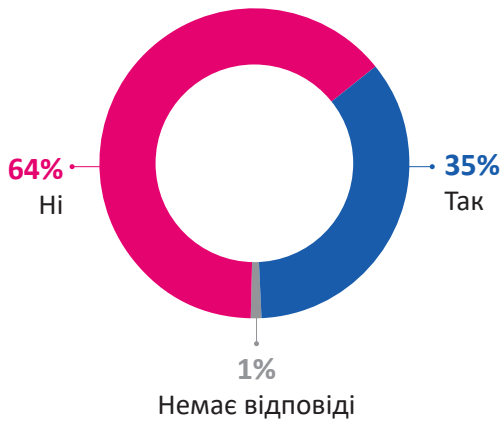
► Штаб ООС напередодні оголосив, що з 10 листопада всі КПВВ відновлять роботу після тимчасового призупинення у зв'язку з погіршенням епідемічної ситуації, включно з новими КПВВ в Луганській області: Щастя та Золоте. Однак унаслідок обмежень зі сторони НПУТ, КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області й КПВВ «Станиця Луганська» в Луганській області залишалися єдиними КПВВ, де був можливий перетин.

Грудень

► Ситуація залишається незмінною: перетин лінії розмежування залишався можливим тільки через два КПВВ: Новотроїцьке в Донецькій області та Станиця Луганська в Луганській області.

СПЕЦИФІЧНІ ТРУДНОЩІ ТА ЗАНЕПОКОЄННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З COVID-19 (з 1 листопада 2020 року)

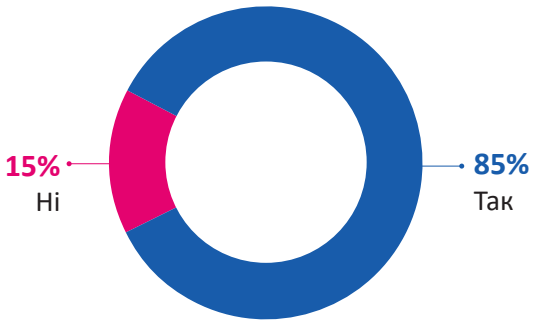
Занепокоєння стосовно COVID-19 під час перетину

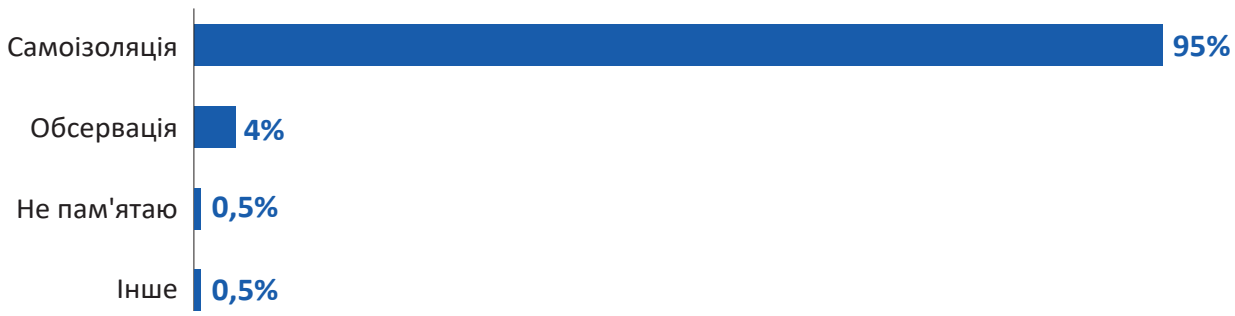
Чинники занепокоєння стосовно COVID-19 під час перетину

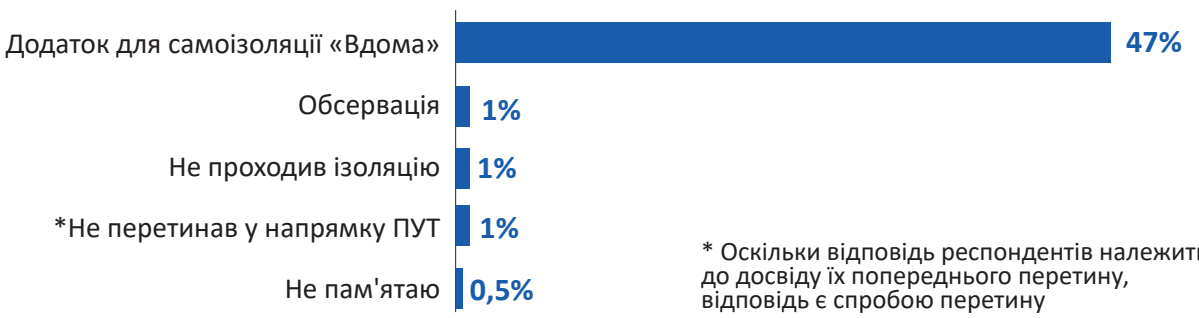
Ізоляція після перетину з ПУТ на НПУТ

Види ізоляції після перетину з ПУТ на НПУТ

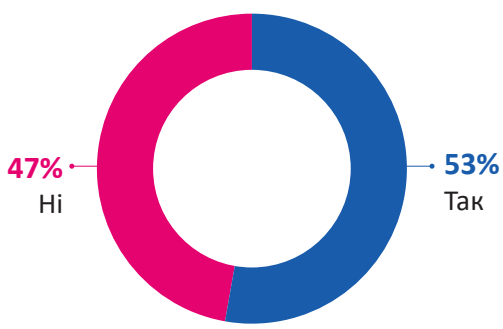

Види обов’язкової ізоляції після перетину з НПУТ на ПУТ

* Оскільки відповідь респондентів належить до досвіду їх попереднього перетину, відповідь є спробою перетину

Наявність труднощів з додатком «Вдома»

Труднощі при встановленні «Вдома»

1. ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ

За період із січня по грудень монітори ПнЗ опитали **7029 осіб** які перетинали лінію розмежування. До запровадження карантинних заходів із січня по березень було опитано **5785 осіб.** Ще 1244 особи були опитані з жовтня на двох КПВВ, що працювали.

Запровадження карантинних обмежень на пересування через КПВВ призвело до різкого скорочення кількості перетинів лінії розмежування. Згідно з даними ДПСУ,[3] у 2019 було зафіксовано 13 933 000 перетинів, тоді як у 2020 році лінію розмежування **перетнули 2 952 000 людей.** З моменту введення карантинних обмежень, у четвертому кварталі 2020 року, лінію розмежування перетнули 310 000 осіб порівняно з 2 642 000 перетинів у першому кварталі 2020 року.

Рисунок 1.1 Стать респондентів у першому кварталі 2020

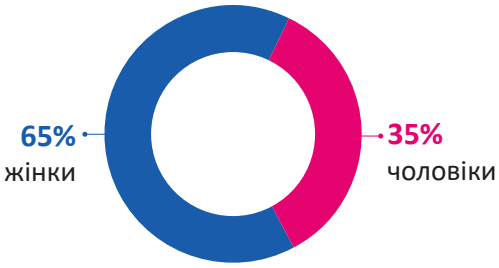
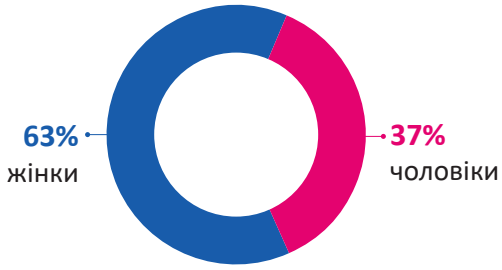

Рисунок 1.2 Стать респондентів у четвертому кварталі 2020

5%

Респондентів подорожували з неповнолітніми у 2020

Співвідношення за статтю було дуже схожим між двома кварталами, протягом яких проводили опитування, і коливалося в межах 2 відсотків (див. рис. 1.1 та 1.2). Співвідношення за віком також залишалося приблизно однаковим, коливаючись у межах 6 відсотків. Особи похилого віку становили більшість опитаних осіб щомісяця (див. рис. 1.3 та 1.4). Загальна статистика респондентів, опитаних у 2020 році, показала таке: більшість респондентів (65 відсотків) становили жінки, а 62 відсотки всіх респондентів були старшими за 60 років. Жінки, старші за 60 років, становили майже половину (41 відсоток, 2876 осіб) від усіх респондентів. П'ять відсотків усіх респондентів подорожували з дітьми як у першому, так і в четвертому кварталі 2020 року. Існує ймовірність того, що вікова упередженість певною мірою зумовлена тим, що опитування проводили лише серед пішоходів.

У першому кварталі 2020 року демографічний профіль респондентів був схожим на всіх КПВВ, проте частка респондентів старшого віку була дещо вищою на КПВВ «Новотроїцьке» та «Мар'їнка» (69 і 66 відсотків відповідно порівняно з 55–59 відсотками на

Загальна статистика перетину та візуалізація даних доступні на панелі управління УВКБ ООН, інформація отримана від Державної прикордонної служби України. https://goo.gl/TZbU8c

інших КПВВ) (див. рис. 1.5). Цю різницю в показниках можна пояснити ближчим розташуванням цих КПВВ до великих міст НПУТ Донецької області, а отже з меншими транспортними витратами. Водночас КПВВ «Гнутове» та «Майорське» розташовані ближче до більших міст ПУТ Донецької області (як-от Маріуполь, Костянтинівка, Бахмут та інші) з великою кількістю послуг, доступних для людей молодшого віку, наприклад урегулювання питань із документами в центрі адміністративного обслуговування, освітні центри або культурні заходи. Загалом низька кількість респондентів молодшого віку свідчить про те, що вони мають менше причин подорожувати через лінію розмежування.

Рисунок 1.3 Стать та вік респондентів у першому кварталі 2020

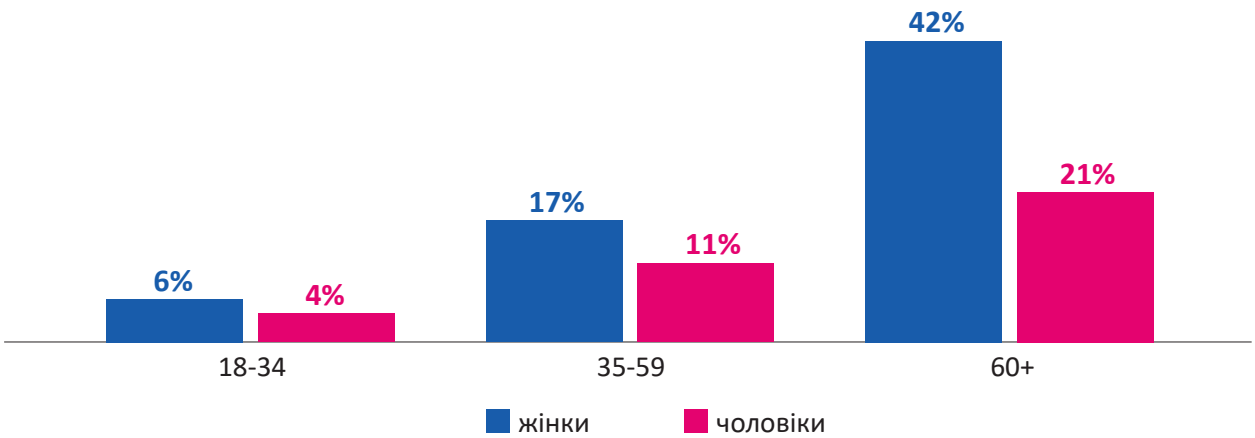
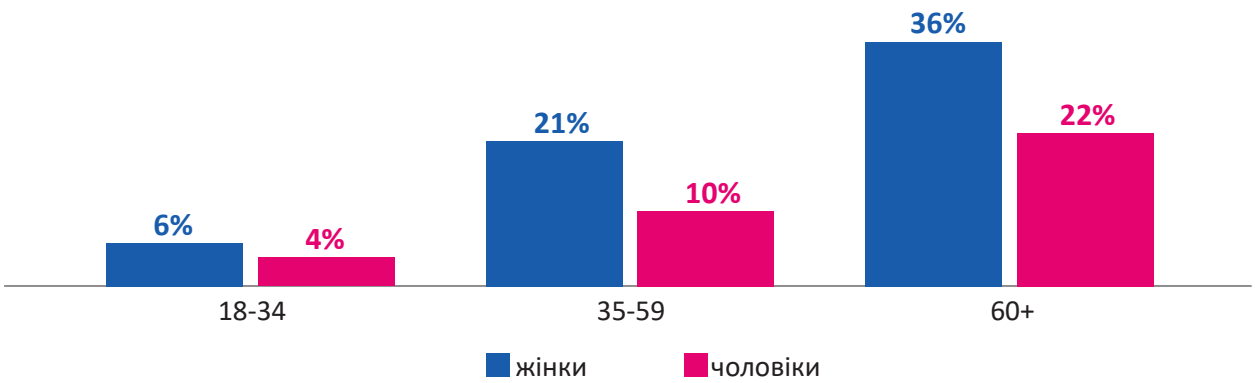

Рисунок 1.4 Стать та вік респондентів у четвертому кварталі 2020

У четвертому кварталі 2020 року спостерігалася суттєва різниця в кількості респондентів похилого віку на КПВВ «Новотроїцьке» порівняно з першим кварталом (див. рис. 1.6). Зниження може бути викликане тим, що для перетину лінії розмежування потрібно було потрапити в спеціальний список, складений де-факто владою. Це передбачало складну процедуру подання документів, вказівку щодо гуманітарної причини для перетину та документи, що підтверджують її. За статистикою, у першому кварталі найпоширенішими причинами для перетину серед літніх людей були розв'язання питань із пенсіями або соціальними виплатами (83 відсотки), а також зняття готівки (47 відсотків). Але жодна з цих причин не вважалася гуманітарною для отримання дозволу на перетин.

Загальна частка респондентів, що подорожували в обох напрямках, була приблизно однаковою у 2020 році: 53 відсотки опитувань було проведено з людьми, що прямували на НПУТ, 47 відсотків респондентів їхали на ПУТ (див. рис. 1.7 та 1.8).

Рисунок 1.5 Вік респондентів по КПВВ в першому кварталі

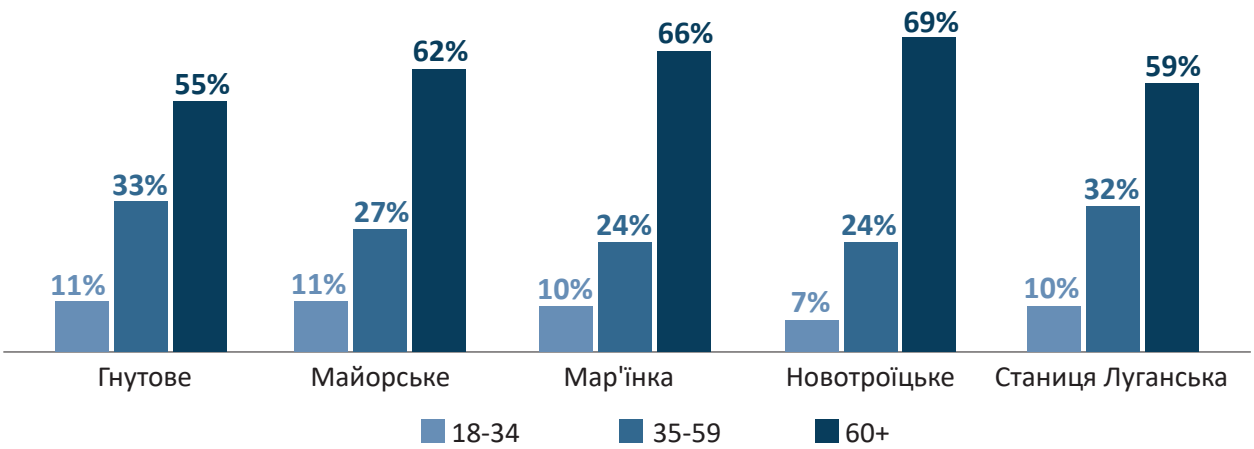

Рисунок 1.6 Вік респондентів по КПВВ в четвертому кварталі

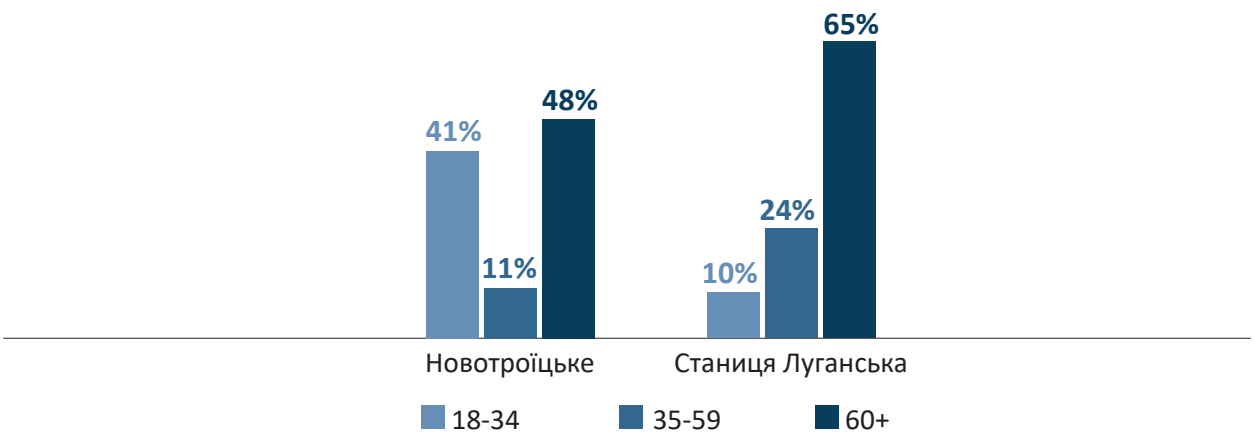

Рисунок 1.7 Напрямок руху респондентів в першому кварталі 2020

Рисунок 1.8 Напрямок руху респондентів в четвертому кварталі 2020

2. МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ

Рисунок 2.1 Місце проживання до конфлікту. (Період до введення карантинних обмежень)

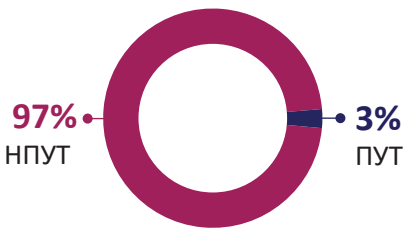

Рисунок 2.2 Місце проживання до конфлікту. (Період після введення карантинних обмежень)

Рисунок 2.3 Місце проживання. (Період до введення карантинних обмежень)

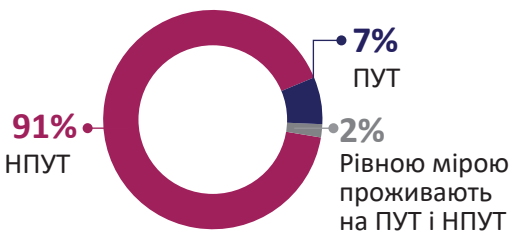
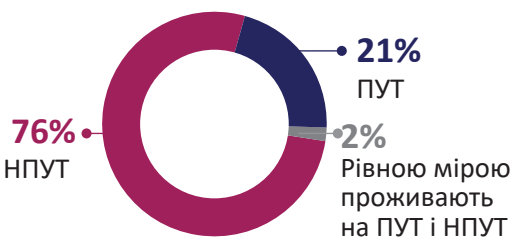

Рисунок 2.4 Місце проживання. (Період після введення карантинних обмежень)

МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ

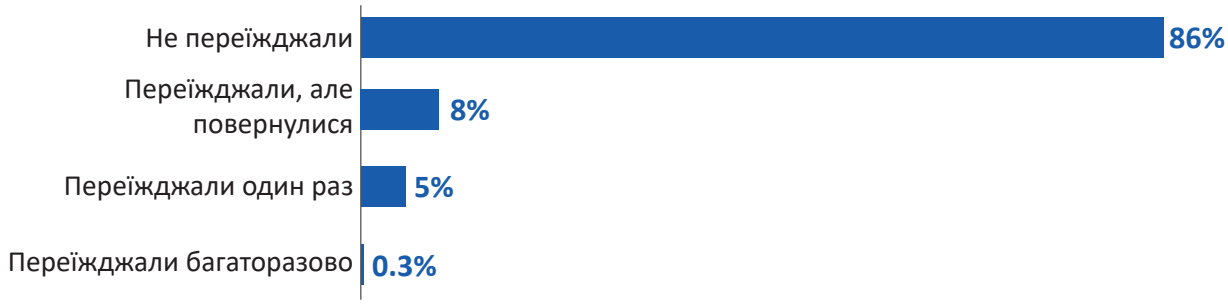
Частка респондентів, які проживали на НПУТ на момент опитування, різнилася в період до ведення карантинних обмежень і після. У першому кварталі 2020 року більшість респондентів (91 відсоток) стверджували, що вони проживають на НПУТ, тоді як у четвертому кварталі 2020 року їх частка становила 76 відсотків (див. рис. 2.3 та 2.4). Ця різниця може бути пов'язана зі складною процедурою перетину лінії розмежування, зокрема для жителів НПУТ. За спостереженнями моніторів Пн3, респонденти з пропискою на ПУТ отримували дозвіл від де-факто влади на виїзд із НПУТ набагато швидше порівняно з жителями НПУТ. Жителі ПУТ, які звернулися до де-факто влади з проханням про перетин лінії розмежування у бік ПУТ і мали для цього гуманітарну причину, отримували дозвіл набагато швидше, тоді як жителі НПУТ повинні були надати документи, що підтверджують причину їх виїзду до ПУТ. Також важливо згадати, що жителі ПУТ мають менше причин подорожувати на НПУТ, тоді як особи, які проживають на НПУТ, часто потребують послуг, що недоступні або обмежені на НПУТ. Про це також свідчать дані ДПСУ щодо кількості перетинів: потік людей через лінію розмежування знижується в дні, коли державні та банківські установи не працюють (у вихідні, на свята тощо). Докладнішу інформацію див. у розділі про причини перетину. Це пояснює зниження частки респондентів НПУТ у загальній кількості перетинів у четвертому кварталі 2020 року.

Як у період до введення карантинних обмежень, так і після нього, більшість жителів НПУТ (58 відсотків та 66 відсотків відповідно) стверджували, що проживають на відстані понад 20 кілометрів від лінії розмежування. Близько чверті опитаних жителів НПУТ не уточнили відстань, на які проживають від лінії розмежування. Варто зазначити, що немає значної різниці в причинах для перетину лінії розмежування залежно від того, як далеко від неї проживає респондент.

ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ

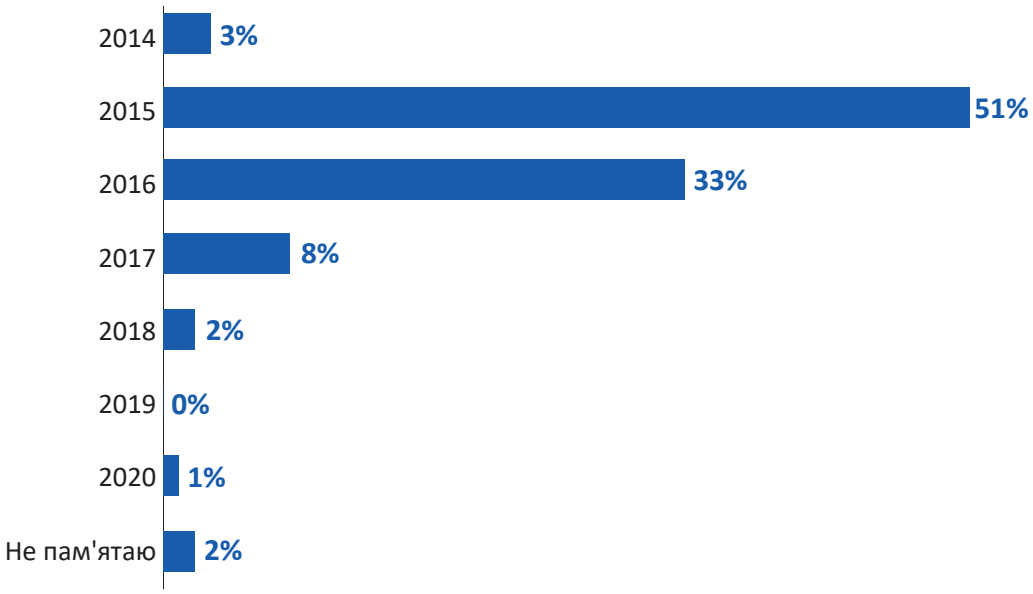
Більшість респондентів (без суттєвої різниці у віці та статті) зазначили, що вони ніколи не переміщувалися внаслідок конфлікту, підтвердивши припущення про те, що кількість внутрішньо переміщених осіб (колишніх і нинішніх) серед респондентів є низькою (див. рис. 2.5).

Рисунок 2.5 Переміщення

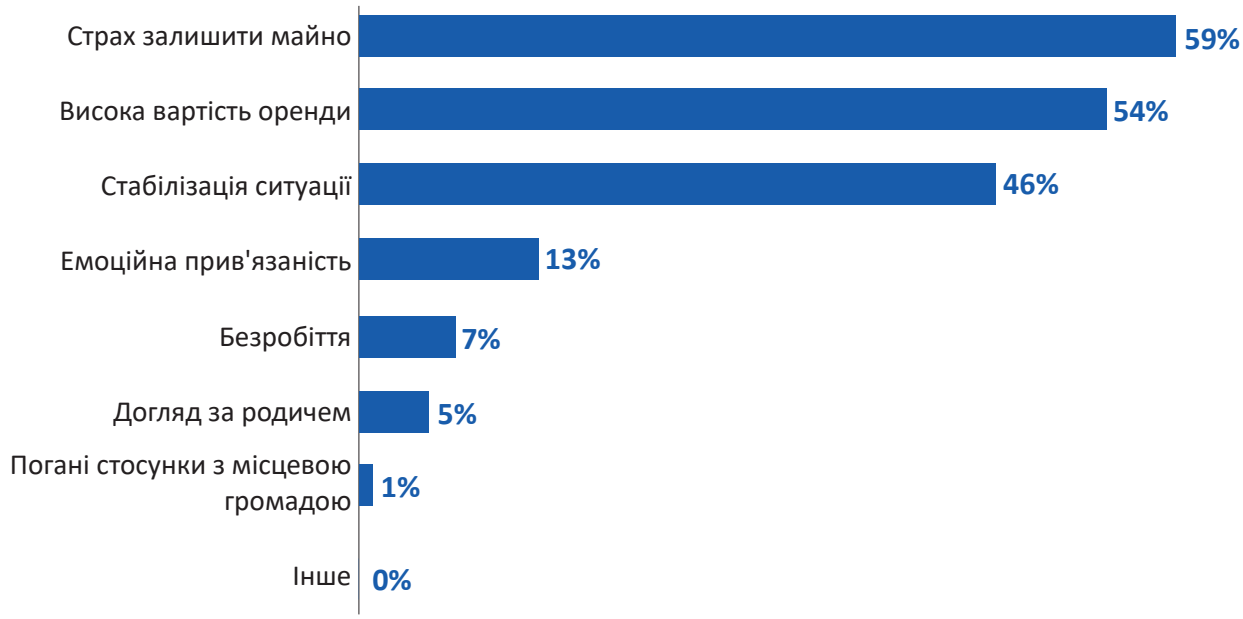
Аналіз впливу карантинних обмежень на історію переміщення або повернення респондентів не проводили, оскільки всі переміщення відбувалися до 2020 року в основному у 2015 і 2016 роках (див. рис. 2.6).

Рисунок 2.6 Рік переміщення

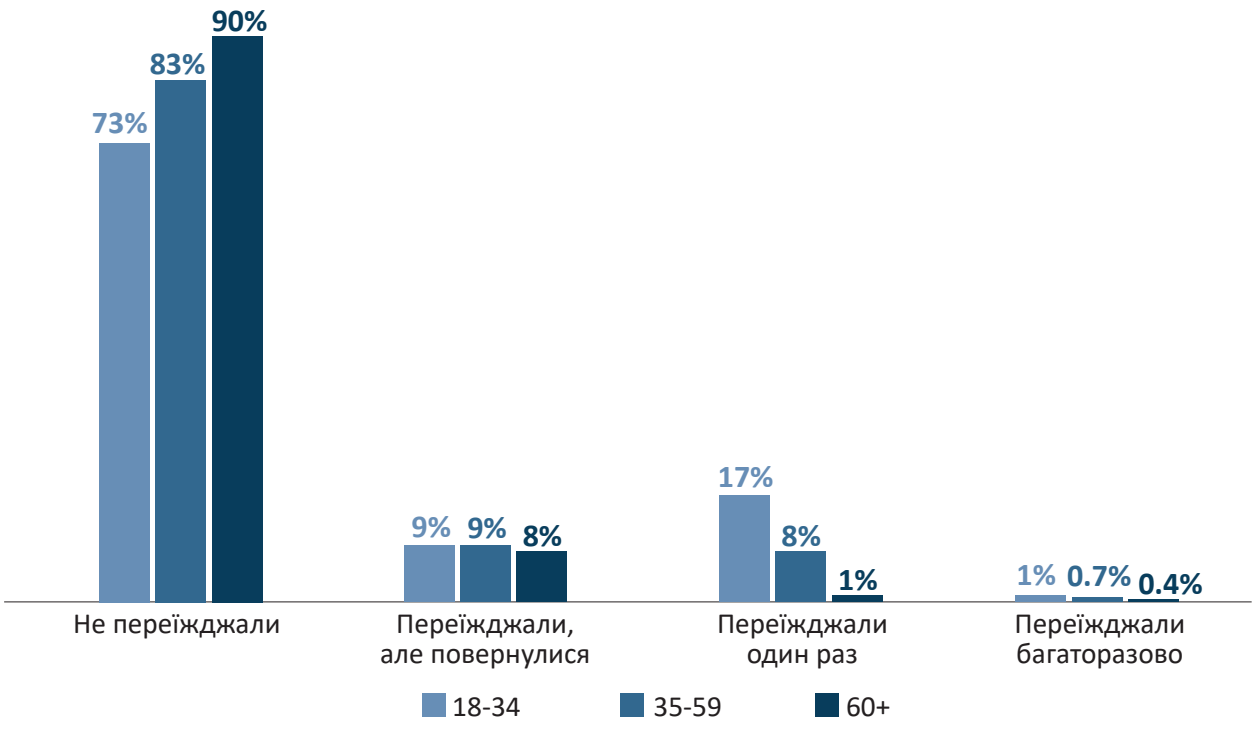
У цілому 44 відсотки респондентів стверджували, що їхнє рішення про повернення було однаковою мірою добровільне та спричинене тиском обставин. 40 відсотків стверджували, що рішення повернутися було добровільним. 15 відсотків опитаних зазначили, що були змушені повернутися виключно під тиском обставин. Найпоширенішими причинами повернення були неможливість залишити майно без нагляду (59 відсотків), висока вартість оренди житла за місцем переміщення (54 відсотки) та стабілізація ситуації (46 відсотків) (див. рис. 2.7).

Рисунок 2.7 Причини повернення додому серед респондентів, які переміщалися в результаті конфлікту

Крім того, майже рівна частка респондентів у різних вікових групах повернулися на попереднє місце проживання (див. рис. 2.8). Ніякої різниці за статтю не спостерігалося. Хоча більшість респондентів, які були переміщені принаймні раз, уже повернулися на попереднє місце проживання, цю частку не варто екстраполювати на всіх ВПО або мешканців НПУТ, які взагалі не перетинають лінію розмежування, або тих, хто не робить цього, користуючись офіційними КПВВ. Також невідомо, куди саме перемістилися респонденти.

Рисунок 2.8 Переміщення за віком (загальні дані за 6 місяців опитування)

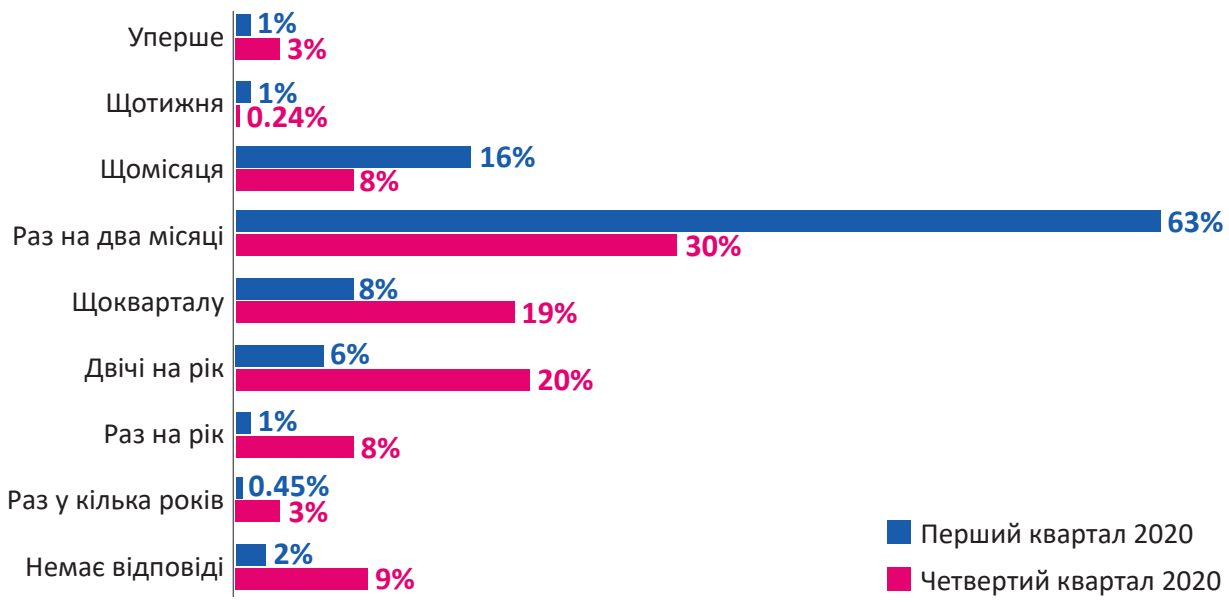
3. ЧАСТОТА Й ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕТИНУ[4]

У першому кварталі 2020 року переважна більшість респондентів (63 відсотки) перетинали лінію розмежування раз на два місяці (див. рис. 3.1). Найбільше це стосується пенсіонерів (90 відсотків осіб похилого віку подорожували раз на 2 місяці), оскільки вони переважно подорожують, дотримуючись дозволеного терміну відсутності на ПУТ (60 діб), тим самим забезпечуючи виплату своєї пенсії. Молодші респонденти, які не мають потреби дотримуватися таких вимог і планують подорожі за власними розкладами, не прив'язані до жодної конкретної частоти. Крім того, у першому кварталі 2020 року згідно зі спостереженнями моніторів ПнЗ, жителі НПУТ зазвичай здійснювали короткі поїздки (один або кілька днів) для розв'язання своїх проблем і повернення. Протягом четвертого кварталу питання про частоту перетинів не ставили, оскільки карантин призупинив рух, порушивши графік перетинів, якого респонденти, можливо, дотримувалися раніше.

Тривалість перетину істотно різнилася залежно від КПВВ та сторони (ПУТ/НПУТ). Відтак у першому кварталі 2020 року найбільша тривалість перетину (3–4 години) найчастіше відзначалася для КПВВ «Мар'їнка» та «Гнутове» з боку НПУТ. Найкоротший час очікування (менше пів години) спостерігався на КПВВ «Майорське». Це може бути пов'язано з тим, що на КПВВ «Майорське» присутні представники Координаційної групи, і якщо виникнуть будь-які питання, то їх можна швидко розв'язати, зв'язавшись із ними безпосередньо. Наявність швидкого та якісного інтернету на КПВВ «Майорське» також впливала на тривалість перетину завдяки прискореній процедурі подачі заявки, тоді як неналежна якість інтернет-з'єднання залишається проблемою на всіх інших КПВВ. Крім того, за спостереженнями моніторів ПнЗ на цьому КПВВ «Майорське», можна відзначити поліпшення логістики після реконструкції.

4 Оскільки опитування проводиться безпосередньо під час перетину лінії розмежування, питання щодо тривалості стосуються попередньої подорожі. 54 відсотків усіх респондентів відзначили, що вже перетинали лінію розмежування у 2020 році.

Рисунок 3.1 Частота перетину лінії розмежування

Після введення карантинних обмежень перетин лінії розмежування був можливим лише на двох КПВВ. Утім тривалість перетину на них була майже однаковою порівняно з першим кварталом. Переважна більшість респондентів зазначили, що їм знадобилося 2–3 години, щоб перетнути КПВВ на стороні НПУТ і 1–2 години на стороні ПУТ (див. рис. 3.2 та 3.3).

Рисунок 3.2 Частота перетину за віком у першому кварталі 2020

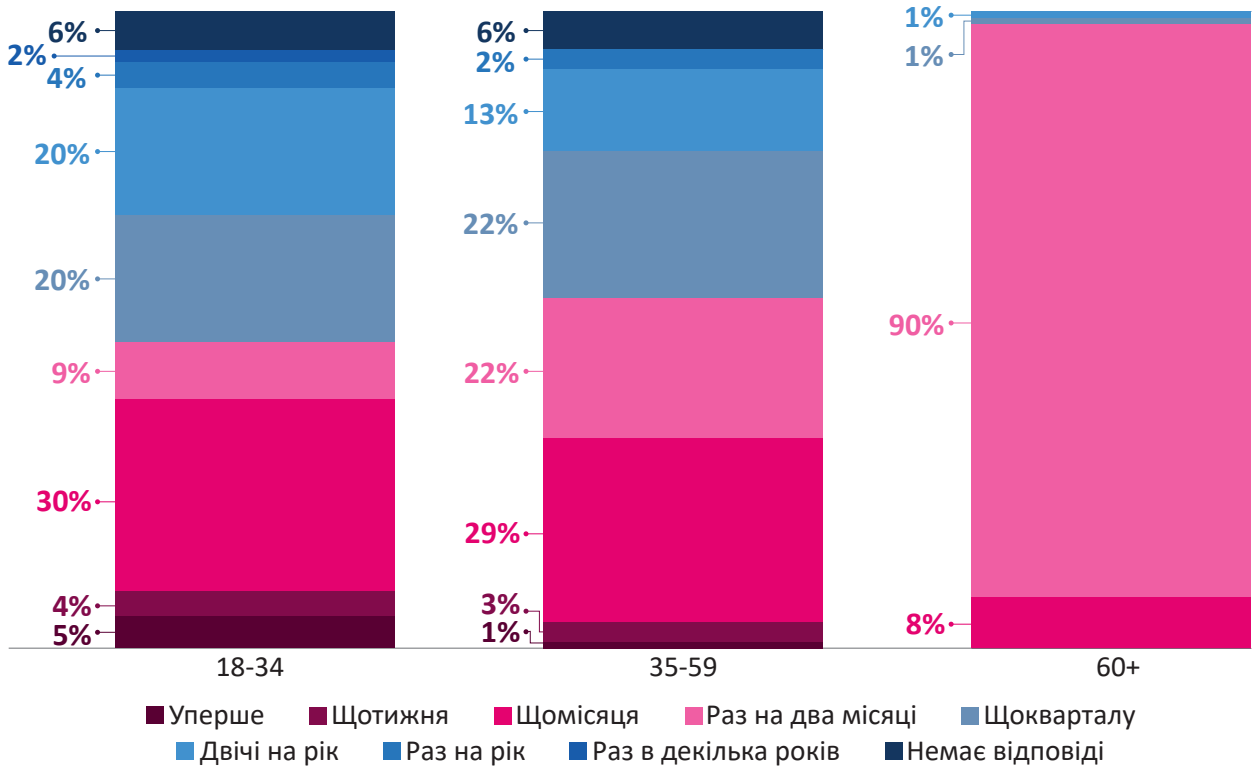
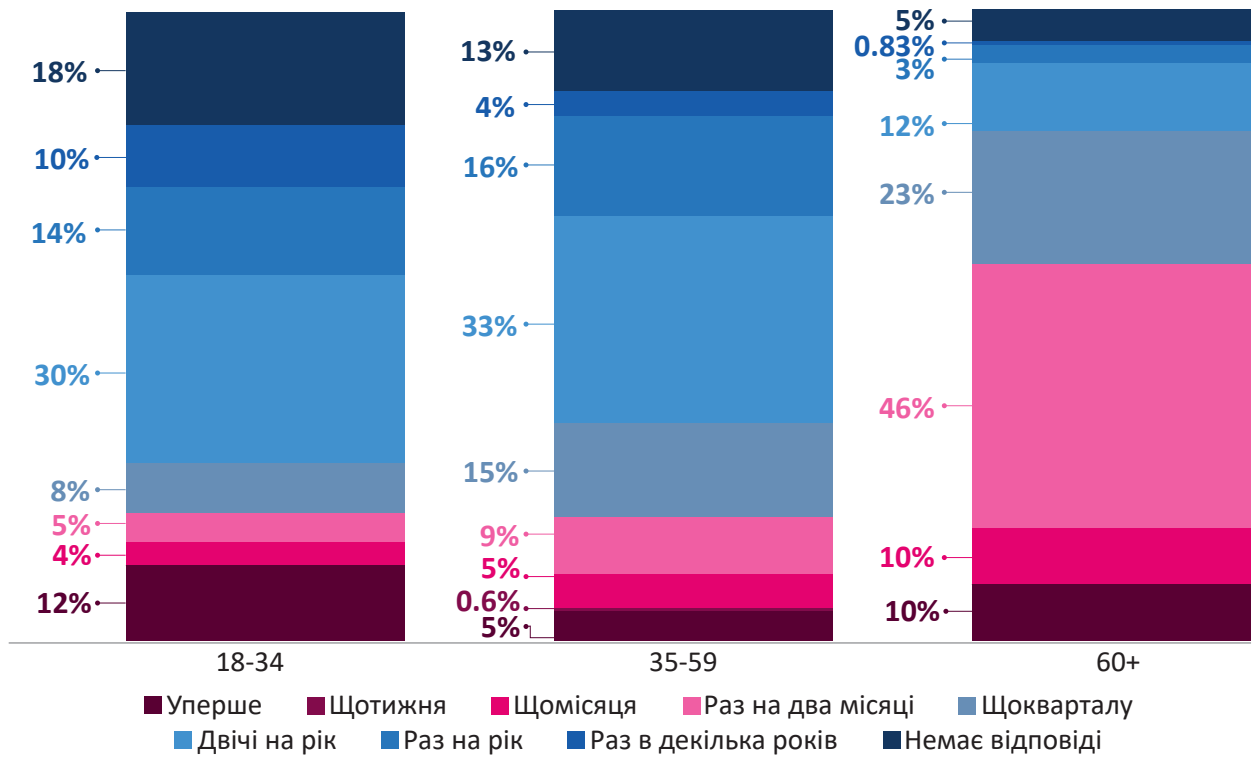

Рисунок 3.3 Частота перетину за віком у четвертому кварталі 2020

4. ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ

Найпоширеніші причини перетину, зазначені респондентами, змінювалися протягом двох звітних періодів. Однак як і в попередні роки, причини жителів ПУТ і НПУТ суттєво відрізнялися (див. рис. 4.3 та 4.4).

У період до введення карантинних обмежень розв'язання питань, пов'язаних із пенсійними або соціальними виплатами, було найчастішою причиною для перетину серед жителів НПУТ. Ця причина також була поширенішою серед людей похилого віку: 83 відсотки респондентів, старших за 60 років, зазначили її серед причин свого перетину, тоді як аналогічна частка серед респондентів віком 18–34 роки становила 41 відсоток. Ці питання включають уникнення призупинення пенсії внаслідок відсутності на ПУТ понад 60 днів (91 відсоток респондентів, які перетнули лінію розмежування із січня по березень); проходження фізичної ідентифікації (74 відсотки); отримання або поновлення пенсійних виплат (8 відсотків) тощо. Респонденти молодшого віку більш схильні подорожувати для відвідування родичів (41 відсоток порівняно з 12 відсотками респондентів похилого віку) і розв'язання питань із документами (41 відсоток порівняно з 2 відсотками).

У період після введення карантинних обмежень ситуація суттєво змінилася. Відвідування родичів стало основною причиною перетину лінії розмежування в четвертому кварталі 2020 року (див. рис. 4.1). Це збільшення вплинуло на всі три вікові групи й було найбільш відчутним серед респондентів віком понад 60 років (58 відсотків порівняно з 12 відсотками в період до введення карантинних обмежень). Для респондентів молодшого віку (18–34) ці показники склали 62 відсотки проти 41 відсотка відповідно, і 68 відсотків проти 36 відсотків серед респондентів у віці 35–59 років.

Порівнюючи два періоди опитування у 2020 році, не було суттєвої різниці серед усіх людей, які мали проблеми з документами. У цілому 47 відсотків респондентів зазначили проблеми, пов'язані з паспортом. Серед інших документів респонденти зазначали отримання свідоцтв про смерть (13 відсотків), народження (5 відсотків) і ВПО (5 відсотків).

У першому кварталі 2020 року 13 відсотків від усіх респондентів зазначили серед причин своєї подорожі купівлю товарів. Водночас, порівнюючи період до введення карантинних обмежень і після нього, варто зазначити, що спостерігалася суттєва різниця в тому, які товари купували респонденти. Різко зросла кількість медикаментів, а кількість харчових продуктів і предметів гігієни зменшилася (див. рис. 4.2).

Рисунок 4.1 Причини перетину

Рисунок 4.2 Купівля товарів

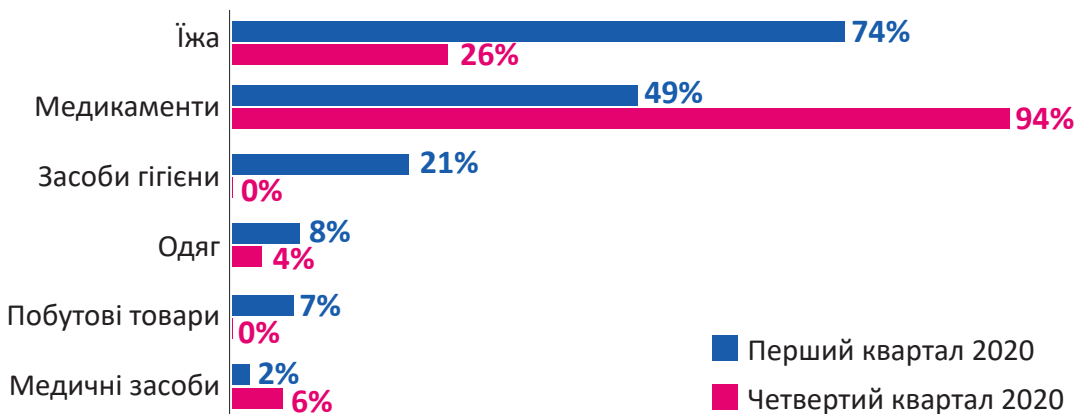
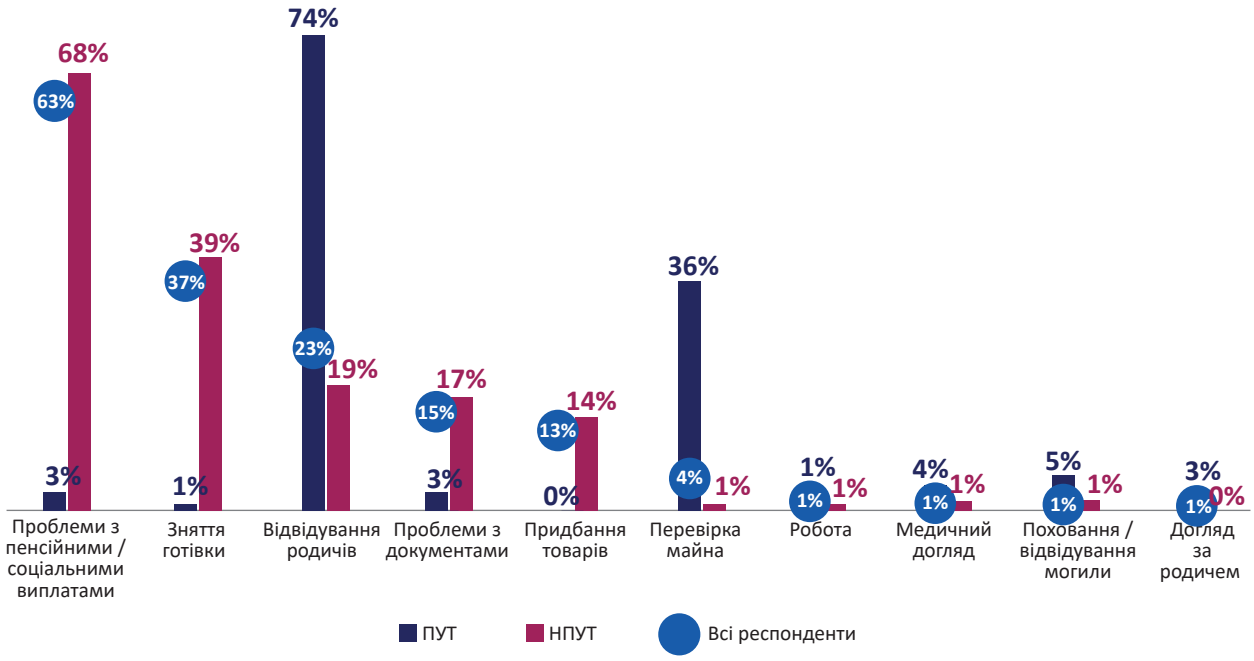
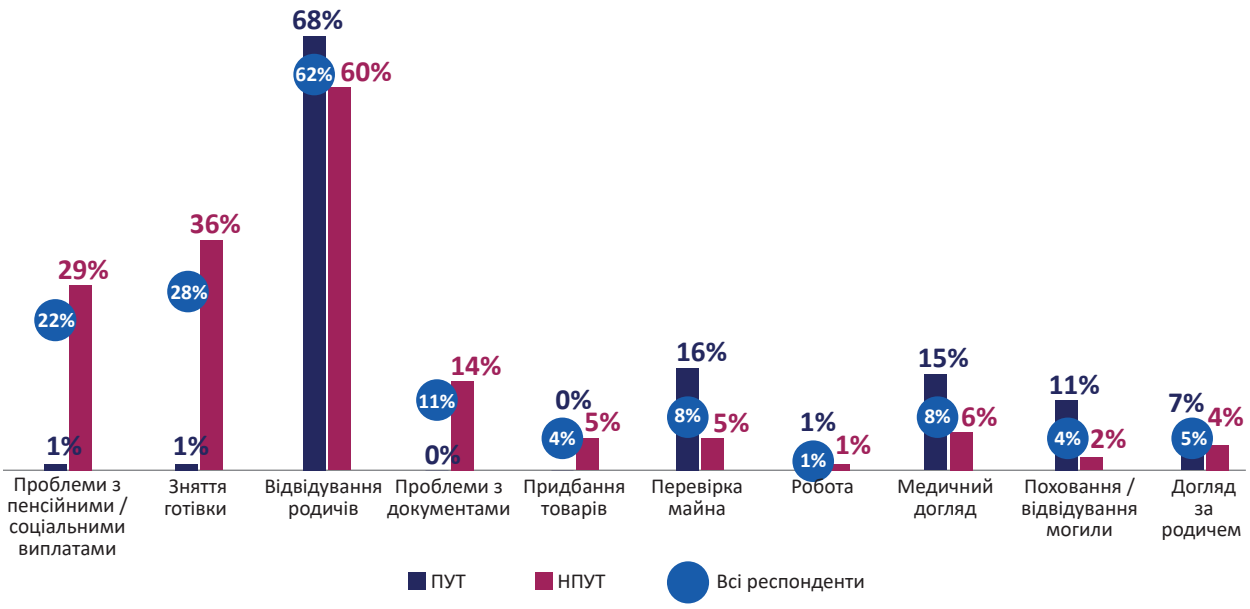

Рисунок 4.3 Причини перетину у першому кварталі 2020

Відсоток розраховується всередині кожної групи і за місцем проживання.

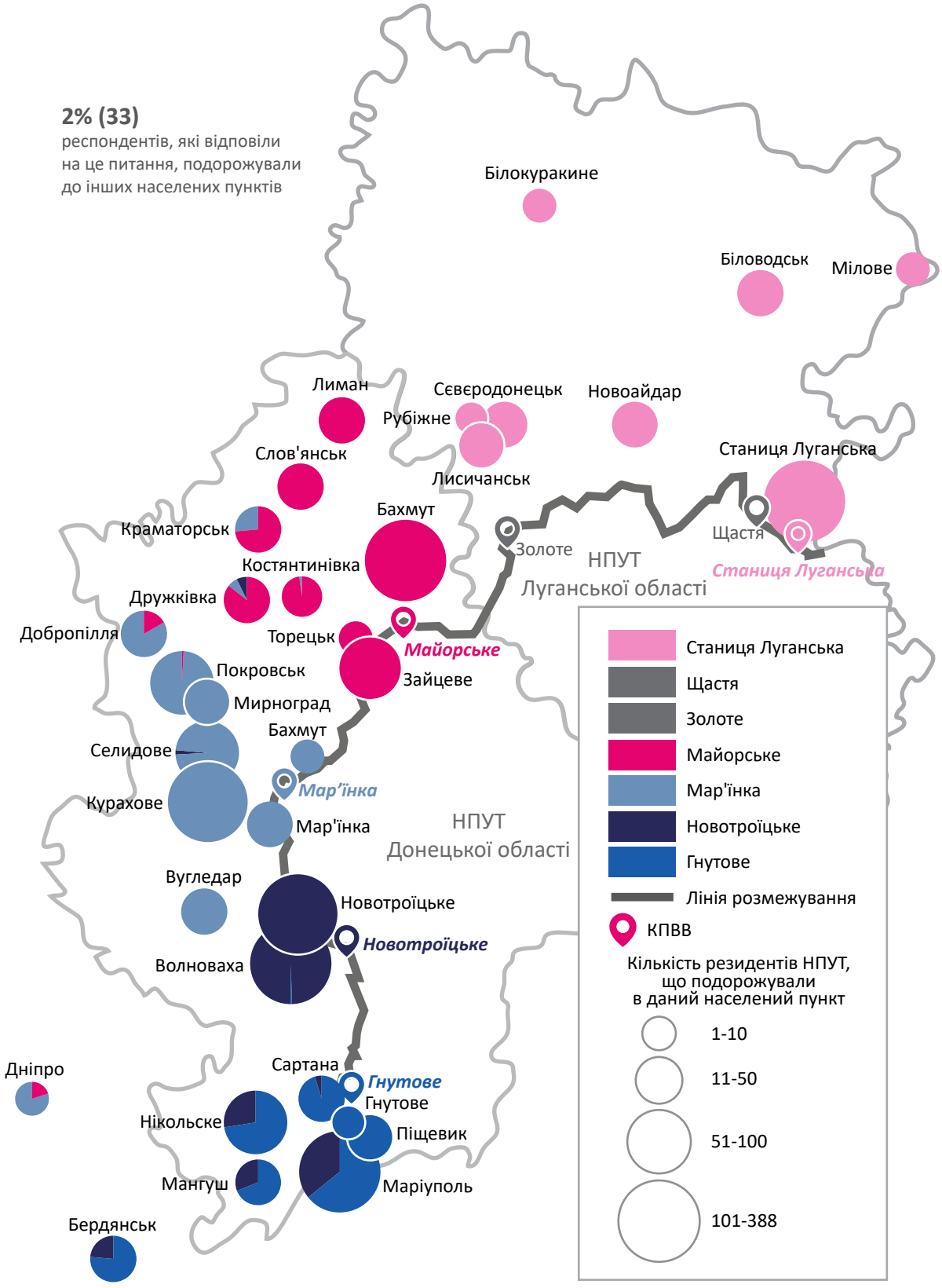
Рисунок 4.4 Причини перетину у четвертому кварталі 2020 року

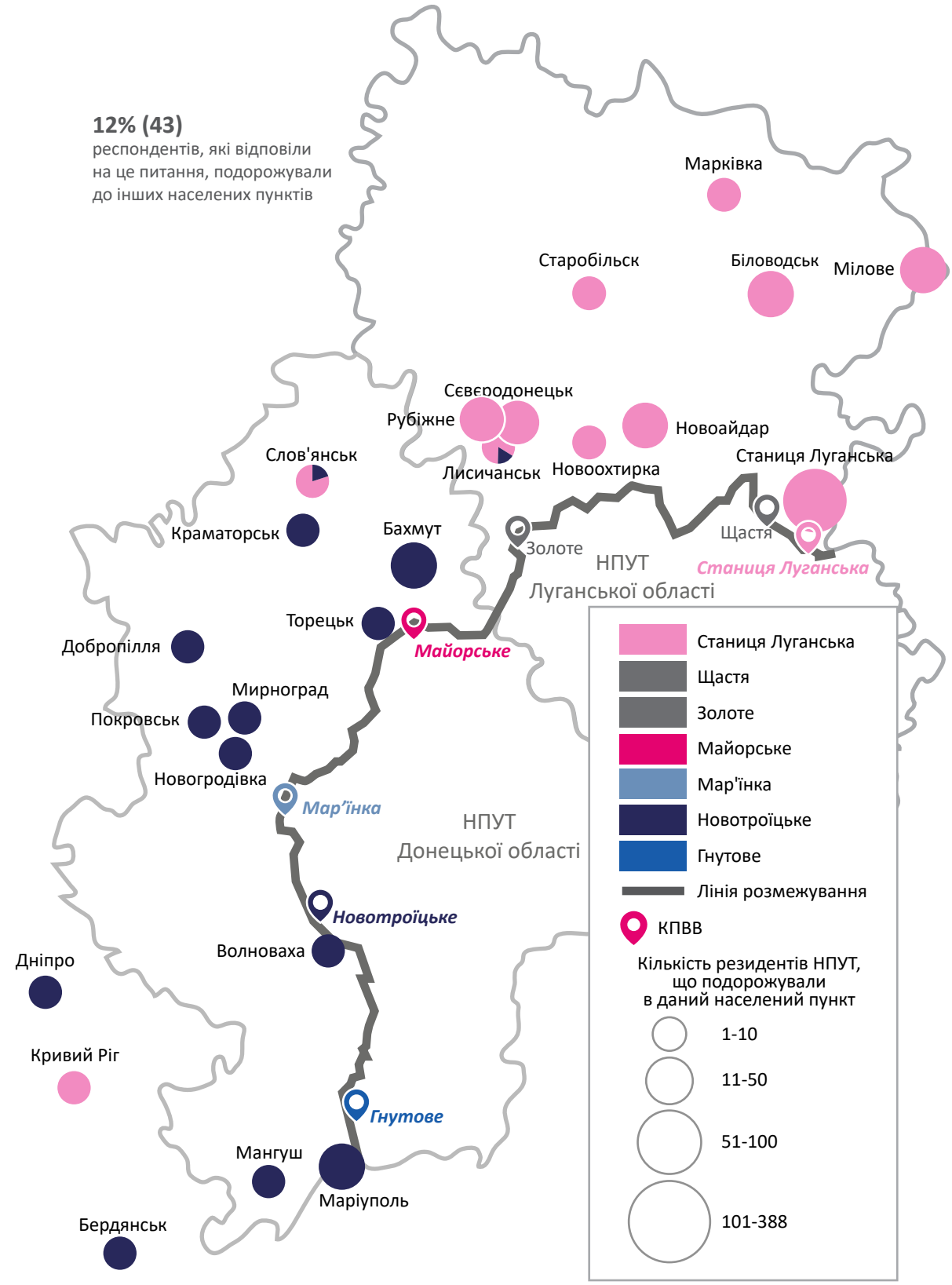
Відсоток розраховується всередині кожної групи і за місцем проживання.

МІСЦЕ ПРИЗНАЧЕННЯ

ОСНОВНІ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ, ДО ЯКИХ ЇЗДИЛИ ЧЕРЕЗ ЛІНІЮ РОЗМЕЖУВАННЯ МЕШКАНЦІ НПУТ. СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2020.

ОСНОВНІ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ, ДО ЯКИХ ЇЗДИЛИ ЧЕРЕЗ ЛІНІЮ РОЗМЕЖУВАННЯ МЕШКАНЦІ НПУТ. ЖОВТЕНЬ – ГРУДЕНЬ 2020.

6. ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ

Причини занепокоєння, які висловили респонденти щодо перетину лінії розмежування, значно відрізнялися між першим і четвертим кварталами 2020 року (див. рис. 6.1).

У цілому частка респондентів, які не висловили жодного занепокоєння щодо процедури перетину лінії розмежування, знизилася із 49 до 35 відсотків із першого по четвертий квартали 2020 року.[5] Однак тенденції розрізнялися між двома КПВВ, що працювали: КПВВ «Новотроїцьке» та «Станиця Луганська» (див. рис. 6.3). У четвертому кварталі 58 відсотків респондентів висловили занепокоєння щодо процедури перетину на КПВВ «Новотроїцьке», імовірно, через особливо складну процедуру перетину лінії розмежування на цьому КПВВ. На КПВВ «Новотроїцьке» 49 відсотків респондентів зазначили можливі проблеми з перепусткою як причину своєї занепокоєності й лише 10 відсотків зазначили цю проблему на КПВВ «Станиця Луганська».

Черги залишалися причиною значного занепокоєння на всіх КПВВ у першому кварталі 2020 року. Утім частка респондентів, які зазначали черги серед причин занепокоєння, була різною на кожному КПВВ, що залежало від безлічі факторів, як-от кількість перетинів на конкретному КПВВ, технічні проблеми, кількість персоналу, що обслуговує, тощо (див. рис. 6.2).

Однак після введення карантинних обмежень занепокоєння з приводу довгих черг знизилися в четвертому кварталі через загальне зниження потоку людей на КПВВ. У четвертому кварталі більшість респондентів назвали можливі проблеми з перепусткою як основну причину свого занепокоєння (52 відсотки порівняно з 8 відсотками в першому кварталі 2020 року). Дійсно, після введення карантинних обмежень люди зіткнулися з невизначеністю щодо процедури перетину через відсутність координації з обох сторін лінії розмежування та мінливих обставин. Крім того, перетин лінії розмежування залежав від дозволу від штабу ООС або де-факто влади, який можна було отримати через складну процедуру. Таким чином, деякі люди не змогли перетнути лінію розмежування, попри наявність достатніх і відповідних підстав для перетину.

Ні в першому, ні в четвертому кварталі, не було виявлено істотної різниці в чинниках занепокоєння за віком та статтю респондентів.

Респонденти не повідомляли моніторам Пн3 про занепокоєння щодо ґендерно-зумовленого насильства. Люди часто бояться висловлювати подібні скарги, тож рівень занепокоєння з цієї причини, імовірно, занижений.

5 Респонденти могли вказати декілька причин для занепокоєння

Рисунок 6.1 Чинники занепокоєння

Рисунок 6.2 Занепокоєність респондентів по КПВВ у першому кварталі

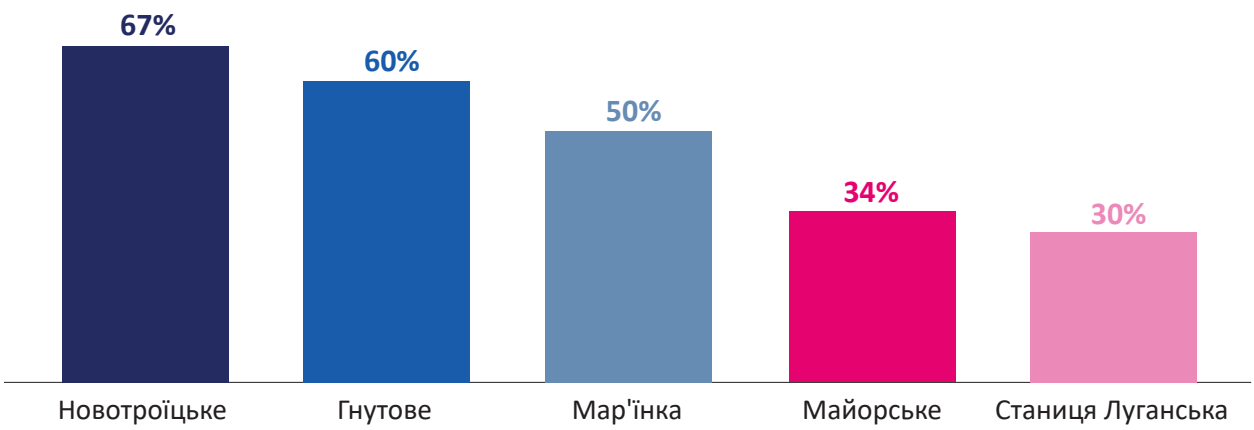
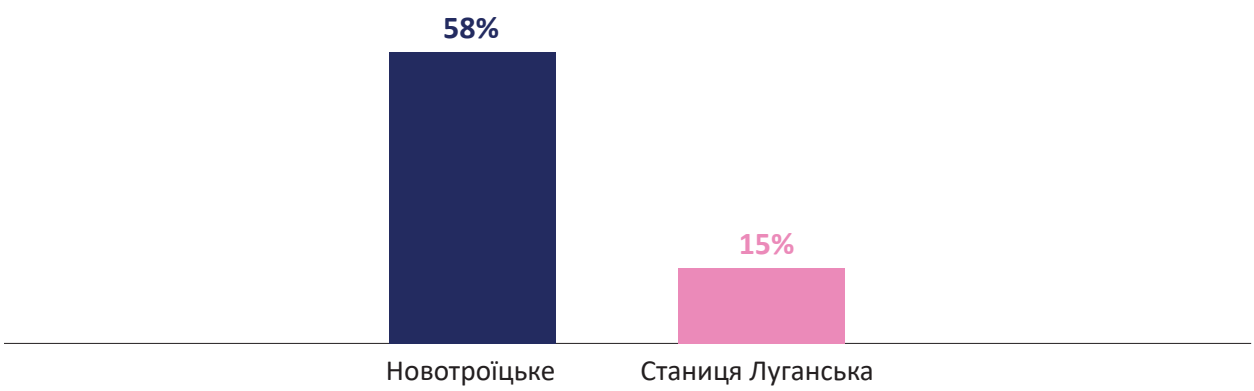

Рисунок 6.3 Занепокоєність респондентів по КПВВ у четвертому кварталі

7. УМОВИ ОЧІКУВАННЯ

Порівняно з першим кварталом 2020 року частка респондентів, стурбованих умовами очікування, знизилася в четвертому кварталі 2020 року з 25 до 5 відсотків (див. рис. 7.1).

Це може бути пов'язано з тим, що в період після введення карантинних обмежень складна й обмежувальна процедура перетину призвела до зменшення загальної кількості перетинів.

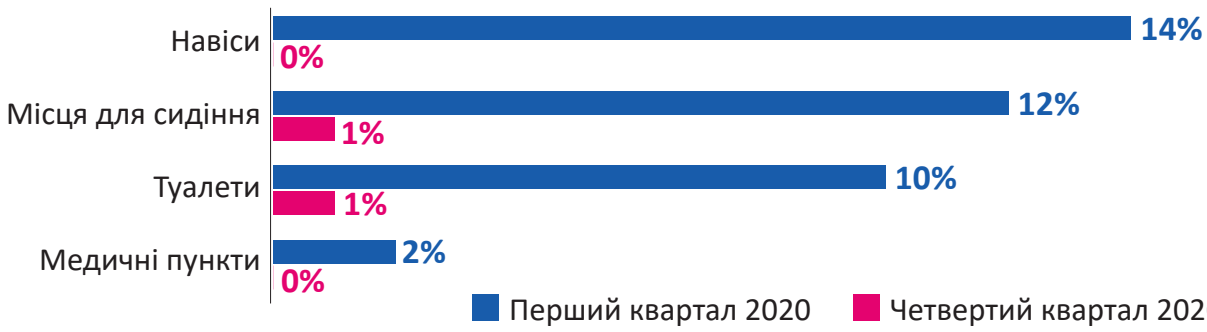
У першому кварталі 2020 року серед п'яти КПВВ найменше занепокоєння в респондентів викликали умови на КПВВ «Гнутове». Потік людей через КПВВ «Гнутове» залишався найнижчим, що також впливало на рівень занепокоєння серед респондентів. Найвищою ж частка занепокоєних респондентів була на КПВВ «Новотроїцьке», через який подорожує більша кількість людей.

У четвертому кварталі 2020 року через значне зниження навантаження на інфраструктуру єдиних КПВВ, що працювали («Новотроїцьке» та «Станиця Луганська»), люди висловлювали набагато менше занепокоєнь із приводу поганого стану місць для очікувань і туалетів або відсутності навісів та медичних пунктів.

Рисунок 7.1 Проблеми з умовами очікування

Рисунок 7.2 Умови очікування

8. ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

У цілому 85 відсотків респондентів зазначили, що їм вистачає інформації, наявної на КПВВ.[6]

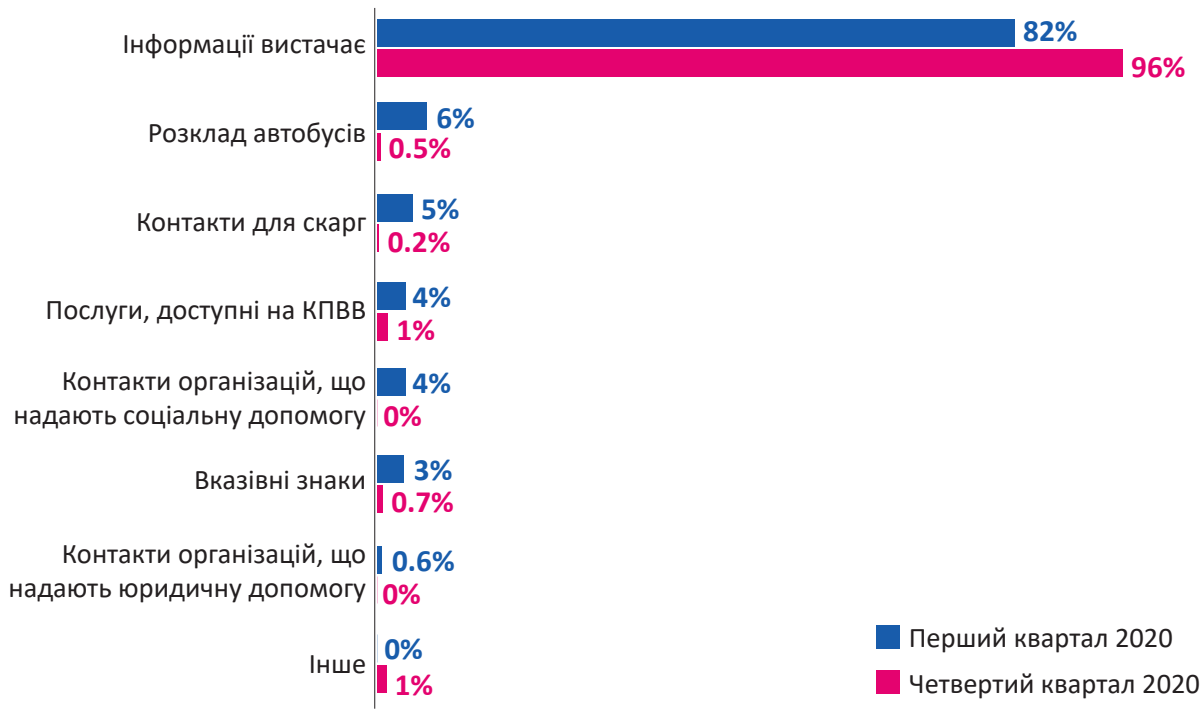
Утім 5 відсотків стверджували, що їм бракує контактів установ, куди вони могли б поскаржитися на ситуацію на КПВВ (що опосередковано свідчить про наявність у них певних скарг), і немає інформації щодо розкладу автобусів. Відсутність інформації щодо розкладу руху автобусів є досить проблематичною, бо всі КПВВ (за винятком КПВВ «Станиця Луганська») розташовані досить далеко від будь-яких населених пунктів.

3,5 відсотка респондентів зазначили, що їм бракує інформації про послуги, доступні на КПВВ (медична допомога, питна й технічна вода, туалети тощо), відсутність вказівних знаків (4 відсотки) також зазначали доволі часто (див. рис. 8.1).

Крім того, як у першому, так і в четвертому кварталі 2020 року, на КПВВ «Станиця Луганська» була найбільша частка респондентів, яким вистачало інформаційної підтримки (96–98 відсотків).

6 Респонденти могли вказати декілька проблем.

Рисунок 8.1 Обізнаність респондентів

АПТЕКА
АВТОСТАНЦІЯ

UNHCR
ГАРЯЧА ЛІНІЯ

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

На додаток до опитування монітори ПнЗ здійснюють моніторинг через спостереження на всіх п'яти КПВВ (ПУТ). Спостереження проводили щотижня протягом усього року під час відвідувань кожного з КПВВ, навіть коли перетину не було взагалі, а також на тих КПВВ, де перетин так і не відновився до кінця року. На тих КПВВ, де перетин було частково відновлено (КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області та КПВВ «Станиця Луганська» в Луганській області), монітори ПнЗ працювали в будні дні протягом робочих годин. Інформація нижче описує ситуацію станом на кінець грудня. У наведених нижче таблицях перелічено ключові послуги та їх наявність на КПВВ.

У першій половині 2020 року монітори повідомили про шість смертельних випадків, що сталися поблизу КПВВ, і два смертельні випадки в другій половині 2020 року: двоє чоловіків померли на КПВВ «Мар'їнка». На КПВВ «Майорське» померли дві жінки. На КПВВ «Станиця Луганська» померли три особи. Одна людина померла на КПВВ «Новотроїцьке».

Крім того, згідно з інформацією з відкритих джерел, одна людина померла на КПВВ «Горлівка» з боку НПУТ.

достатня кількість/задовільний стан/зручне розташування

недостатня кількість/незадовільний стан або недостатнє обслуговування/незручне розташування

відсутність цих об'єктів

Погіршення у порівняні з 2019 роком

Поліпшення у порівняні з 2019 роком

	КПВВ «ГНУТОВЕ»			КПВВ «МАЙОРСЬКЕ»			КПВВ «МАР'ЇНКА»		
	Кількість	Стан	Розташування	Кількість	Стан	Розташування	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	!	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Навіси від сонця/дощу	!	✓	!	!	✓	!	✓	✓	✓
Вентиляція	✓	✓	✓	!	✓	✓	!	✓	✓
Обігрівачі	✓	✓	✓	✓	✓	✓	!	✓	✓
Місця для сидіння	!	✓	✓	✓	✓	✓	!	✓	✓
Ліжка/ постільна білизна (в палатках ДСНС)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	!	!
Одноразовий посуд	✓	✓	✓	!	!	!	✗	✗	✗
Питна вода	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Технічна вода	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Мусорні баки	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Туалети	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Мило/ антисептик для рук	✓	✓	✓	!	!	✓	✓	✓	✓
Туалетний папір	!	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Транспортне сполучення між КПВВ та «0» БП	✗	✗	✗	!	!	!	✗	✗	✗
Інвалідні візки	!	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗

► Штаб ООС напередодні оголосив, що з 10 листопада всі КПВВ відновлять роботу після тимчасового призупинення у зв'язку з погіршенням епідемічної ситуації, включно з новими КПВВ в Луганській області: Щастя та Золоте. Однак унаслідок обмежень зі сторони НПУТ, КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області й КПВВ «Станиця Луганська» в Луганській області залишаються єдиними КПВВ, де можливий перетин. Таким чином, до кінця грудня тільки ДПСУ були присутні в повному складі на КПВВ з боку ПУТ.

► Напередодні можливого відновлення роботи КПВВ «Майорське» УВКБ ООН встановили на КПВВ навіс із лавками поруч із відділенням Ощадбанку.

	КПВВ «НОВОТРОЇЦЬКЕ»		
	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	✓	✓	✓
Навіси від сонця/дощу	!	!	!
Вентиляція	✓	!	✓
Обігрівачі	✗	✗	✗
Місця для сидіння	!	!	!
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✓	✓	✓
Одноразовий посуд	✗	✗	✗
Питна вода	✓	✓	✓
Технічна вода	✓	✓	✓
Мусорні баки	✓	✓	✓
Туалети	✓	✓	✓
Мило/антисептик для рук	✓	✓	✓
Туалетний папір	!	✓	✓
Транспортне сполучення між КПВВ та «0» БП	✗	✗	✗
Інвалідні візки	!	✓	✓

► З 18 вересня люди більше не ночують у наметах ДСНС на КПВВ «Новотроїцьке». З ініціативи Донецької облдержадміністрації людям, які очікували можливості перетину в наметі ДСНС, пропонують вирушати на ночівлю в Соціально-психологічний реабілітаційний центр у Дружківці.

► Люди, які здійснили перетин лінії розмежування в бік ПУТ у Донецькій області, можуть пройти обсервацію в селище Гостре (Донецька область), якщо в них немає можливості встановити додаток «Дій вдома». Крім того, у людей є можливість безкоштовно здати тест на COVID, який проводить мобільна бригада із Селідового, яка приїжджає один раз на тиждень та збирає матеріали для тесту, а якщо результат тесту негативний, відповідні особи можуть бути звільнені від обсервації.

► 16 грудня на КПВВ «Новотроїцьке» в Донецькій області відкрився модульний сервісний центр із надання адміністративних послуг із банкоматами Ощадбанку, відділенням «Нової Пошти», дитячою кімнатою, аптекою, магазином і фельдшерським пунктом.

► Première Urgence Internationale надає медичну допомогу на КПВВ за розкладом (8:00 – 15:30).

	КПВВ «СТАНИЦЯ ЛУГАНСЬКА»		
	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	✓	✓	✓
Навіси від сонця/дощу	✓	✓	✓
Вентиляція	✓	✓	✓
Обігрівачі	!	✓	✓
Місця для сидіння	✓	✓	✓
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✗	✗	✗
Одноразовий посуд	✗	✗	✗
Питна вода	!	✓	!
Технічна вода	!	✓	!
Мусорні баки	✓	✓	✓
Туалети	✓	!	✓
Мило/антисептик для рук	✗	✗	✗
Туалетний папір	✗	✗	✗
Транспортне сполучення між КПВВ та «0» БП	✓	✓	✓
Інвалідні візки	!	✓	✓

► Ситуація з обсервацією на КПВВ «Станиця Луганська»: немає вільних місць. Тож якщо людина не має можливості встановити додаток, вона змушена повертатися на НПУТ.

► На КПВВ є 2 приватні лабораторії, де можна пройти ПЛР-тестування на COVID-19. Результат автоматично надсилається в додаток «Дій вдома», скасовуючи необхідність повної самоізоляції до одноденного максимуму в разі негативного тесту.

► Медичну допомогу на КПВВ надають працівники Міжнародного комітету Червоного Хреста й ДСНС.

	КПВВ «ЩАСТЯ»			КПВВ «ЗОЛОТЕ»		
	Кількість	Стан	Розташування	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Навіси від сонця/ дощу	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Вентиляція	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Обігрівачі	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Місця для сидіння	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Одноразовий посуд	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Питна вода	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Технічна вода	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Мусорні баки	✓	✓	✓	!	!	!
Туалети	✓	✓	✓	✓	✗	!
Мило/антисептик для рук	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Туалетний папір	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Транспортне сполучення між КПВВ та «0» БП	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Інвалідні візки	✓	✓	✓	✗	✗	✗

► 10 листопада в Луганській області зі сторони ПУТ одночасно відкрилися два КПВВ. На КПВВ «Щастя» розташовані центр з надання адміністративних послуг, відділення поліції, аптека, банк, пошта, кімната матері та дитини й різні магазини. Стосовно змін на КПВВ «Золоте»: було здійснено реконструкцію дороги між цим КПВВ і Сєвєродонецьком. Утім умови на КПВВ «Золоте» потребують покращення.

► Попри готовність КПВВ з боку ПУТ, перетин через ці КПВВ залишається неможливим унаслідок обмежень із боку НПУТ.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Враховуючи результати опитування та спостереження моніторів, БФ «Право на захист» рекомендує вжити низку заходів:

Уряду України:

- Сприяти повноцінному, безпечному та поступовому відновленню роботи всіх КПВВ з повним дотриманням санітарних і протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню COVID-19 в рамках Тристоронньої групи;

- Внести зміни до правил перетину лінії розмежування (Постанова №815 КМУ), які навіть у випадку повного закриття КПВВ дозволять пропуск людей з причин гуманітарного характеру (смерть близького родича, потреба у спеціалізованій медичній допомозі тощо);

- Внести поправки, пов'язані з карантином, в Постанову №641) таким чином, щоб була передбачена можливість звільнення від самоізоляції/обсервації людей, які прибувають на строк від 24 до 48 годин з метою отримання адміністративних послуг (ідентифікація у банківській установі, отримання картки, відновлення документів тощо);

- Забезпечити присутність представників Координаційної Групи на кожному КПВВ;

- Впровадити систему вчасного розповсюдження актуальної, точної та доступної інформації про умови та вимоги до перетину КПВВ у співпраці з обласними адміністраціями, гуманітарними партнерами та неурядовими організаціями. Слід розглянути можливість використання соціальних мереж, та інших релевантних медіа-платформ;

- При відновленні пропуску через КПВВ забезпечити виконання вимог Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» (ст. 35-1) про обов'язковість регулярного тестування на COVID-19 посадових осіб, які здійснюють заходи, пов'язані з недопущенням поширення коронавірусної інфекції (COVID-19) на КПВВ. Усі службовці на КПВВ, як мінімум, мають бути забезпечені

засобами індивідуального захисту (ЗІЗ), санітайзерами та мати можливість мити руки;

► Спростити порядок в'їзду на ПУТ дітей у віці 16-18 років, які не отримали паспорт громадянина України через постійне проживання на НПУТ або в яких він відсутній через втрату чи викрадення.

Обласним державним адміністраціям:

► Сприяти у доступі до необхідних адміністративних та соціальних послуг особам, які здійснюють перетин КПВВ у напрямку до ПУТ, Зокрема, продовжувати розгортання мобільних ЦНАПів у громадах Донецької та Луганської областей та на КПВВ за підтримки міжнародних партнерів. Також має заохочуватися відкриття аптек поблизу КПВВ;

► При відновленні пропуску через КПВВ переглянути їх планування та інфраструктуру з огляду на необхідність заходів протидії розповсюдженню COVID-19: фізичне дистанціювання, регулярне миття рук, респіраторний етикет, тепловий моніторинг. Потік людей на КПВВ має бути врегульований щоб запобігти великому скупченню людей. Крім того, під час консультацій з міністерствами та гуманітарними партнерами слід визначити інші заходи щодо обмеження напливу людей до КПВВ після їх повторного відкриття;

► Заохочувати банки встановлювати нові та належно обслуговувати існуючі банкомати на всіх КПВВ;

► Регулярно оновлювати розклад автобусів у терміналах та на автобусних станціях.

Донецькій обласній військово-цивільній адміністрації:

► Разом з операторами мобільного зв’язку вирішити питання покращення якості мобільного сигналу на КПВВ «Новотроїцьке»;

► Реконструювати бомбосховище на КПВВ «Мар’їнка»;

► Забезпечити можливість належного обігріву модулів очікування ;

► Запровадити механізм проходження тесту на антиген людям, які повинні бути відправлені на обсервацію з КПВВ «Новотроїцьке»

Луганській обласній військово-цивільній адміністрації:

► Забезпечити можливість проходження обсервації у гідних умовах для тих, хто не може встановити додаток «Вдома»;

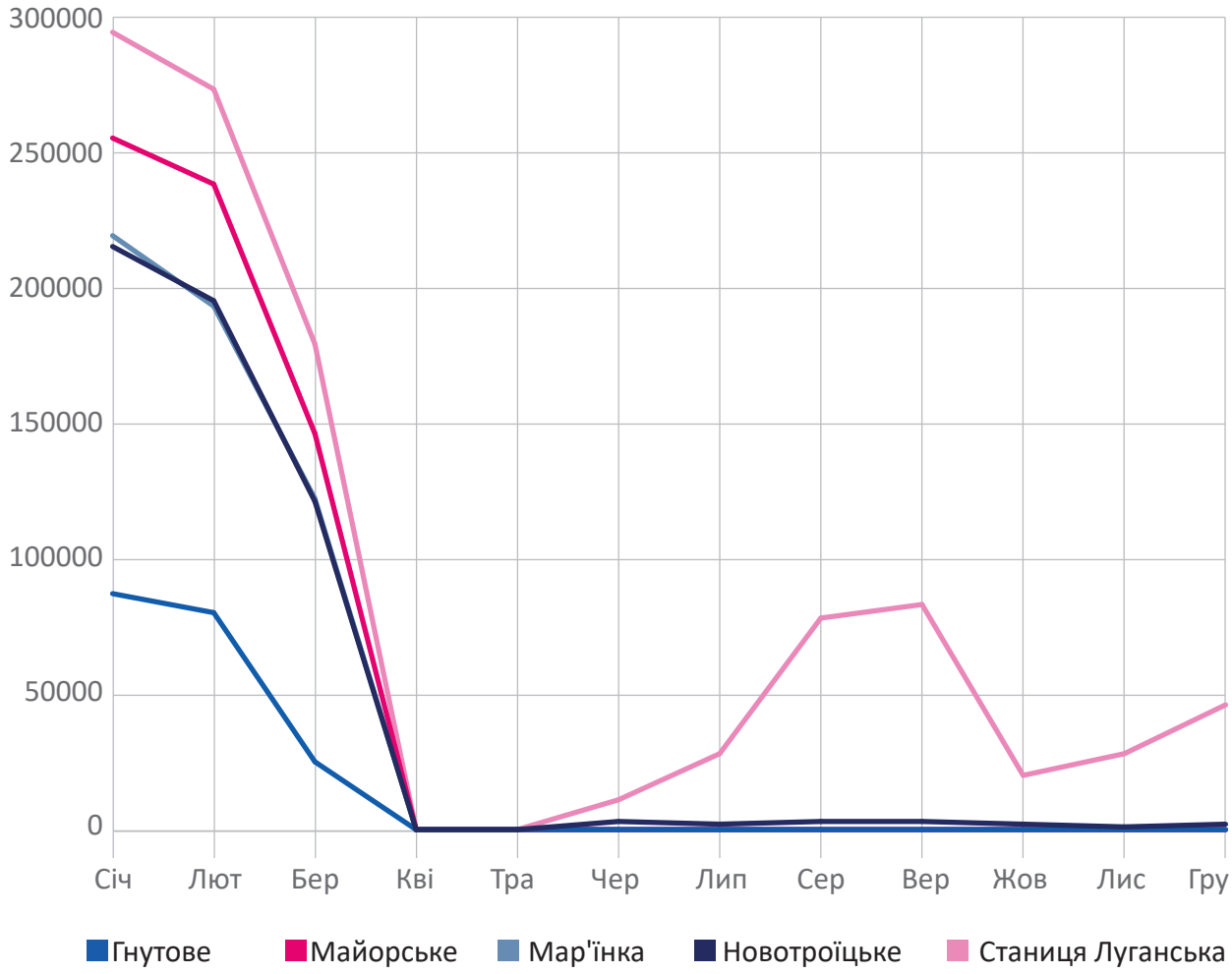
► Відкрити ЦНАП на КПВВ «Станиця Луганська» ;

► Запровадити механізм проходження тесту на антиген людям, які повинні бути відправлені назад до НПУТ у разі, якщо не можуть встановити додаток «Вдома».

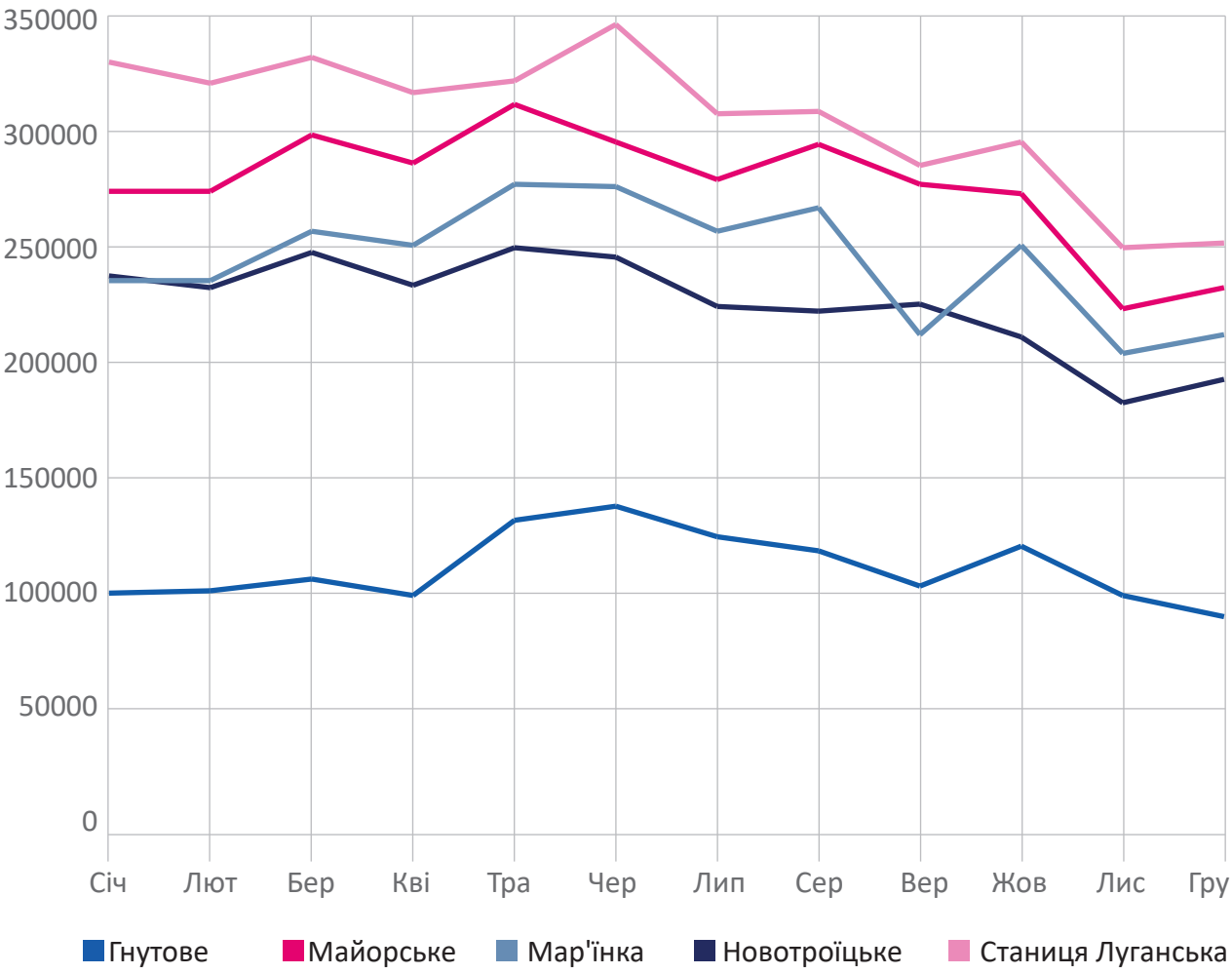
За останні декілька років, враховуючи реконструкцію КПВВ, умови перетину значно покращилися. Втім, БФ «Право на Захист» дійшли висновку про те, що відсутність єдиного координаційного органу, який би централізовано регулював діяльність усіх залучених структур та відсутність стабільного централізованого фінансування, є бюрократичною перепоною та серйозним викликом наряду зі складною безпековою ситуацією.

ДОДАТОК 1. КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ У 2020

ДОДАТОК 2. КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ У 2019

Цю публікацію було розроблено за підтримки Агентства ООН у справах біженців (УВКБ). Зміст матеріалу є відповідальністю виключно БФ «Право на захист» і не може використовуватися, щоб відобразити погляди Агентства.

STOP
КОНТРОЛЬ

UNHCR
ПРАВО НА ЗАХИСТ

UNHCR
ПРАВО НА ЗАХИСТ

ПРАВО НА ЗАХИСТ
REDMI NOTE 9 PRO
AI QUAD CAMERA

ДОПОМОГА ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ
ГАРЯЧА ЛІНІЯ
ПРАВО НА ЗАХИСТ